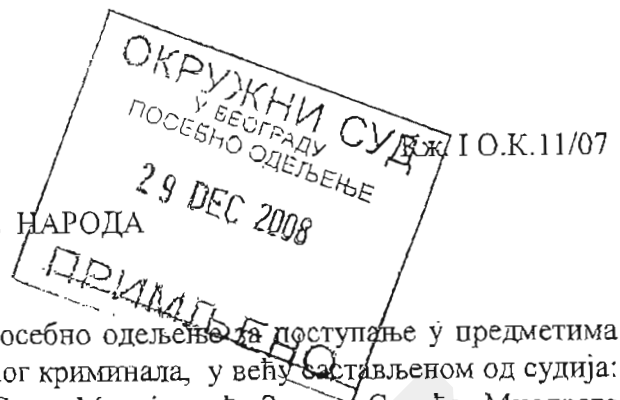

Овај документ прибављен је од Вишег суда у Београду (Управа Вишег суда у Београду ПО 917).

Документ достављен је организацији „Три тачке“ као одговор на захтев по основу Закона о слободном приступу информацијама упућеног Суду 6. августа 2019. године.

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, Посебно одељење за поступање у предметима кривичних дела са елементом организованог криминала, у већу састављеном од судија: Драгише Ђорђевића, председника већа, Сође Манојловић, Зорана Савића, Миодрага Вићентијевића и Анђелке Станковић, чланова већа, и Биљане Милосављевић, саветника Врховног суда Србије - записничара, у кривичном поступку против оптуженог Милорада Улемекa, и др., због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 1. Основног кривичног закона и др., решавајући о жалбама:

- браниоца оптуженог Милорада Улемекa, адвоката Слободана Миливојевића,
- оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца, адвоката Ненада Вукасовића,
- заједничкој жалби заједничких бранилаца оптужених Александра Симовића и Милоша Симовића, адвоката Миодрага Рапића и адвоката Желимира Чабрила,
- оптуженог Александра Симовића,
- браниоца оптуженог Нинослава Константиновића, адвоката Оливере Ђорђевић,
- браниоца оптуженог Владимира Милисављевића, адвоката Драгољуба Ђорђевића,
- заједничкој жалби бранилаца оптуженог Сретка Калинића, адвоката Владана Вукчевића и адвоката Александра Ђорђевића,
- браниоца оптуженог Милана Јуришића, адвоката Александра Зарића,
- оптуженог Душана Крсмановића, његове супруге Жељке Крсмановић и његовог браниоца, адвоката Вељка Делибашића,
- оптуженог Жељка Тојаге, и
- заједничкој жалби бранилаца оптужених, Саше Пејаковића и Жељка Тојаге, адвоката, Горана Петронијевића и Крсте Бобота,
- браниоца оптуженог Бранислава Безаревића, адвоката Жељка Грбовића,
- и заједничкој жалби бранилаца оптуженог Бранислава Безаревића, адвоката, Владана Вукчевића и Александра Ђорђевића,

изјављеним против пресуде Окружног суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал, К.П.бр.5/03, донете након одржаног главног претреса 24.04.2007. године, а јавно објављене дана 23. маја 2007. године, после седнице већа,

одржане у смислу члана 375. ЗКП, у дане 08, 09, 10, 11, 12, 15, 16. и 17. септембра 2008. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖАВАЊЕМ ЖАЛБИ оптуженог Душана Крсмановића, његове супруге и браниоца, као и бранилаца оптужених, Жељка Тојаге, Милава Јуришића, Александра Симовића, Милоша Симовића и Нинослава Константиновића, а по службеној дужности у односу на оптужене, Милорада Улемека, Звездана Јовановића, Сретка Калинића, Владимира Милисављевића и Бранислава Безаревића, ПРЕИЊАЧУЈЕ СЕ у осуђујућем делу пресуда Округног суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал К.П.бр.5/03, донета 24.04.2007. године, јавно објављена 23. маја 2007. године, у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, тако што Врховни суд налази да се:

- у кривичноправним радњама оптуженог Милорада Улемека, описаним у изреци првостепене пресуде под I стичу сва битна обележја кривичног дела удруживање ради противуставне делатности из члана 319. став 1. у вези са чланом 310. КЗ, за које му утврђује казну затвора у трајању од 40 година, а радње описане под II изреке првостепене пресуде правно квалификује као кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, за које му утврђује казну затвора у трајању од шест година;

У односу на оптуженог Звездана Јовановића, радње описане у ставу II изреке првостепене пресуде Врховни суд правно квалификује као кривично дело убиство највишег представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ, за које му утврђује казну затвора у трајању од 40 година, и кривично дело убиство у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, за које му утврђује казну затвора у трајању од 8 година, а радње описане под I изреке првостепене пресуде, правно квалификује као кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ, за које му утврђује казну затвора у трајању од три године,

Кривично-правне радње оптужених, Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Александра Симовића, Владимира Милисављевића, Сретка Калинића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића и Бранислава Безаревића, описане у изреци првостепене пресуде под I и II, Врховни суд правно квалификује као кривична дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ, за које им утврђује казне затвора у трајању од по три године, кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, за које им утврђује казне затвора у трајању од по пет година, док им за кривично дело убиства највишег представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ у вези са чланом 35. КЗ, за које су они првостепеном пресудом оглашени кривим,

оптуженима Александру Симовићу, Нинославу Константиновићу и Владимиру Милисављевићу, утврђује казне затвора у трајању од по 35 година,

а оптуженима Милошу Симовићу, Милану Јуришићу, Браниславу Безаревићу и Сретку Калинићу, казне затвора у трајању од по 30 година,

и оптуженом Душану Крсмановићу, казну затвора у трајању од 15 година.

Оптуженом Жељку Тојаги, Врховни суд за кривично дело удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. ОКЗ, за које је он оглашен кривим под I изреке првостепене пресуде, утврђује казну затвора у трајању од 3-три године, а за радње описане под II изреке првостепене пресуде, као кривично дело убиства највишег представника државне заједнице у покушају из члана 310. КЗ у вези са чланом 30. КЗ, утврђује казну затвора у трајању од 13 година,

па Врховни суд оптужене на основу напред цитираних законских одредаба и законских одредаба из чланова, 4, 42, 45, 54, 60. и 63. КЗ,

Осуђује

- оптуженог Милорада Улемека, на јединствену казну затвора у трајању од 40 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 02. маја 2004. године па надаље,

- оптуженог Звездана Јовановића на јединствену казну затвора у трајању од 40 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 24.03.2003. године, па на даље,

- оптуженог Александра Симовића на јединствену казну затвора у трајању од 35 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 25.11.2006. године, па на даље,

- оптуженог Нинослава Константиновића на јединствену казну затвора у трајању од 35 година,

- оптуженог Владимира Милисављевића на јединствену казну затвора у трајању од 35 година,

- оптуженог Сретка Калинића на јединствену казну затвора у трајању од 30 година,

- оптуженог Милоша Симовића на јединствену казну затвора у трајању од 30 година,

- оптуженог Милана Јуришића на јединствену казну затвора у трајању од 30 година,

- оптуженог Душана Крсмановића на јединствену казну затвора у трајању од 20 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 22.04.2003. године па надаље,

- оптуженог Бранислава Безаревића на јединствену казну затвора у трајању од 30 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 18.04.2003. године, па надаље, и

- оптуженог Жељка Тојагу на јединствену казну затвора у трајању од 15 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору од 22.04.2003. године, па надаље,

У ПРЕОСТАЛОМ ДЕЛУ ЖАЛБЕ, Душана Крсмановића, његове супруге и браниоца, те браниоца оптужених, Жељка Тојаге, Милана Јуришића, Александра Симовића, Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Милорада Улемек, Сретка Калинића, Владимира Милисављевића, Бранислава Безаревића, као и Звездана Јовановића и његовог браниоца, и жалба браниоца оптуженог Саше Пејаковића у целости, ОДБИЈАЈУ КАО НЕОСНОВАНЕ и у непреиваченом делу првостепена пресуда, ПОТВРЂУЈЕ.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Београду, Посебног одељења за организовани криминал, К.П.бр.5/03 донетој након одржаног главног претреса дана 20.04.2007. године, а јавно објављеној дана 23. маја 2007. године, оглашени су кривим под I изреке наведене пресуде:

- оптужени, Милорад Улемек, због извршења кривичног дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 1. Основног кривичног закона, а оптужени Звездан Јовановић, Милош Симовић, Нинослав Константиновић, Александар Симовић, Владимир Милисављевић, Сретко Калинић, Милан Јуришић, Душан Крсмановић, Бранислав Безаревић и Жељко Тојага због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. Основног кривичног закона, па је за та дела првостепени суд оптуженима утврдио казне затвора, и то:

- оптуженом Милораду Улемеку у трајању од 10-десет година,

- а оптуженима Звездану Јовановићу, Милошу Симовићу, Нинославу Константиновићу, Александру Симовићу, Владимиру Милисављевићу, Сретку Калинићу, Милану Јуришићу, Душану Крсмановићу, Браниславу Безаревићу и Жељку Тојаги, казне затвора у трајању од по 5-пет година.

Под II изреке првостепене пресуде, иста оптужена лица наведена као у ставу I изреке првостепене пресуде, оглашена су кривим и то:

- оптужени, Милорад Улемек и Звездан Јовановић због кривичног дела убиства највишег представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. Кривичног законика за које им је првостепени суд утврдио казне затвора у трајању од по 40-четрдесет година, и кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије у вези са чланом 30. Кривичног законика, за које им је суд утврдио казне затвора у трајању од по 12-дванаест година,

а оптужени Милош Симовић, Нинослав Константиновић, Александар Симовић, Владимир Милисављевић, Сретко Калинић, Милан Јуришић, Душан Крсмановић и Бранислав Безаревић, оглашени су кривим због извршења кривичних дела, убиство највишег представника државне заједнице и државе чланице у помагању из члана 310.

5.

Кривичног законика, у вези са чланом 35. Кривичног законика, и због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије у вези са чланом 30. Кривичног законика, за која им је првостепени суд утврдио казне затвора и то:

- оптуженом Александру Симовићу, Нинославу Константиновићу, Владимиру Милисављевићу и Сретку Калинићу за кривично дело из члана 310. КЗ у вези са чланом 35. КЗ у трајању од по 35 година,

- а оптуженима Милошу Симовићу, Милану Јуришићу, Душану Крсмановићу и Браниславу Безаревићу за исто то кривично дело, по 30 година затвора,

док је оптуженима Милошу Симовићу, Нинославу Константиновићу, Александру Симовићу, Владимиру Милосављевићу, Сретку Калинићу, Милану Јуришићу, Душану Крсмановићу и Браниславу Безаревићу за кривично дело из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије у вези са чланом 30. Кривичног законика утврдио казне затвора у трајању од по 7-седам година,

те је оптуженом Жељку Тојаги за кривично дело из члана 310. КЗ у вези са чланом 30. КЗ, утврдио казну затвора у трајању од 30 година,

па их је првостепени суд применом напред наведених законских одредаба осудио на јединствене казне затвора и то:

- оптуженог Милорада Улемека у трајању од 40 година, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 02. маја 2004. године па надаље,

- оптуженог Звездана Јовановића у трајању од 40 година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 22.04.2003. године па надаље,

- оптуженог Александра Симовића у трајању од 35 година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 25.11.2006. године, па на даље,

- оптужене Нинослава Константиновића, Владимира Милисављевића и Сретка Калинића на казне затвора у трајању од по 35 година,

те оптужене Милоша Симовића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића, Бранислава Безаревића и Жељка Тојагу на казне затвора у трајању од по 30 година у које им се урачунава време проведено у притвору, и то оптуженима Крсмановићу и Тојаги од 22.04.2003. године па надаље, а оптуженом Безаревићу од 18.04.2003. године, па надаље.

Под III изреке првостепене пресуде суд је оптуженог Сашу Пејаковића огласио кривим због извршења кривичног дела пружање помоћи учиниоцу после извршеног кривичног дела из члана 333. став 3. у вези са ставом 1. Кривичног законика и за исто га осудио на казну затвора у трајању од 8-осам година у коју казну ће му се урачунати време проведено у притвору од 13.04.2003. до 23.03.2007. године.

Наведеном првостепеном пресудом на основу члана 87. став 2. КЗ изречена је мера безбедности одузимања предмета:

6.

1. пушке „Хеклер-Кох“, модел ГЗ, калибра 7,62 x 51 мм, без фабричког броја, са оптичким нишаном,

2. аутоматска пушка „Црвена застава“ М-70, АБ, калибра 7,62 x 39 мм, без фабричког броја,

3. теретно возило марке „Мерцедес 207 Д, 3350, регистарски број Б824БФ, број шасије 60131218142951, број мотора 61691710043767, беле боје.

Оптужени су обавезани да суду плате трошкове кривичног поступка и паушала у износима које ће суд одредити посебним решењем, а истовремено је одлучено да се оштећена породица Ћинђић и оштећени Милан Веруовић, ради остваривања имовинско-правног захтева упућују на парницу.

На основу члана 354. став 1. ЗКП, наведеном првостепеном пресудом одбијена је оптужба према оптуженом Саши Пејаковићу да је извршио кривично дело убиства представника највиших државних органа из члана 122. у стицају са кривичним делом тероризма из члана 125, помагањем у вези са чланом 24. ОКЗ, кажњиво по члану 139. став 1. ОКЗ кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. ОКЗ, као и кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. ОКЗ.

На основу члана 504-з ЗКП-а, према сведоцима сарадницима, Миладину Сувајцићу и Дејану Миленковићу одбијена је оптужба да су починили кривична дела, убиство представника највиших државних органа из члана 122. у стицају са кривичним делом тероризма из члана 125. помагањем, у вези са чланом 24. Основног кривичног закона, кажњиво по члану 139. став 1. Основног кривичног закона и кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. Основног кривичног закона.

Против наведене пресуде благовремено су изјавили жалбе:

1. бранилац оптуженог Милорада Улемека, адвокат Слободан Миливојевић,

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд побијану пресуду преиначи и оптуженог Улемека ослободи од оптужбе да је извршио предметна кривична дела, или побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У жалби је захтевано да о седници већа Врховног суда буду обавештени оптужени Улемек и његов бранилац када се о жалби буде одлучивало.

2. Оптужени Звездан Јовановић,

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд побијану пресуду преиначи и ослободи га од оптужбе за предметна кривична дела, или првостепену пресуду укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење.

У жалби је захтевао да он и његов бранилац буду обавештени о седници већа Врховног суда.

3. Бранилац оптуженог Звездана Јовановића, адвокат Ненад Вукасовић,

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд као другостепени, одржи претрес у смислу одредбе члана 377. став 1. ЗКП, и расправи спорна чињенична питања на која је у жалби указано, или да побијану првостепену пресуду укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење, или пак преиначи и оптуженог ослободи од оптужбе за предметна кривична дела.

У жалби је захтевано да о седници већа Врховног суда буду обавештени оптужени Звездан Јовановић и његов бранилац.

4. Заједничку жалбу, браниоци оптужених, Александра Симовића и Милоша Симовића, адвокати, Миодраг Рашић и Желимир Чабрило,

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд као другостепени, одржи претрес и изведе потребне доказе, на које је у жалби указано у циљу расправљања погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања од првостепену суду или да побијану пресуду укине и предмет врати првостепену суду, или исту преиначи и оптуженог ослободи од оптужбе за предметна кривична дела, или преиначи у погледу правне оцене дела, у смислу жалбених навода, те да сходно томе, овај оптужени буде осуђен на блажу казну.

У жалби је захтевано да о седници Врховног суда буду обавештени, оптужени Александар Симовић и његови браниоци.

5. Оптужени Александар Симовић, наводећи да првостепену пресуду побија „из свих законом предвиђених разлога и предлажући да Врховни суд побијану првостепену пресуду укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење.

У жалби је захтевао да буде обавештен о седници већа Врховног суда.

6. Бранилац оптуженог Нинослава Константиновића, адвокат Оливера Ђорђевић,

Због: погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

8.

са предлогом да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или исту преиначи и овог оптуженог ослободи од оптужбе за предметна кривична дела.

У жалби је захтевано да бранилац буде обавештен о седници већа Врховног суда.

7. Бранилац оптуженог Владимира Милисављевића, адвокат Драгољуб Ђорђевић, побијајући првостепену пресуду

Због: битве повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или исту преиначи тако што ће оптуженог ослободити од оптужбе за предметна кривична дела.

Бранилац је у жалби захтевао да буде обавештен о седници већа Врховног суда.

8. Заједнички браниоци оптуженог Сретка Калинића, адвокати, Владан Вукчевић и Александар Ђорђевић, побијајући првостепену пресуду

Због: битве повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, са предлогом да Врховни суд одржи претрес, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и изведе доказе предложене у жалби, или побијају пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У жалби је захтевано да браниоци овог оптуженог буду обавештени о седници већа Врховног суда.

9. Бранилац оптуженог Милана Јуришића, адвокат Александар Зарић, побијајући првостепену пресуду

Због: битве повреде одредаба кривичног поступка, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или исту преиначи изрицањем блаже казне овом оптуженом.

Захтевано је да оптужени и његов бранилац буду обавештени о седници већа Врховног суда.

10. Оптужени Душан Крсмановић, због одлуке о казни, са предлогом да Врховни суд исту преиначи, тако што ће га осудити на казну затвора у краћем временском трајању.

11. Супруга оптуженог Душана Крсмановића, Жељка Крсмановић, због одлуке о казни, са предлогом да оптужени буде знатно блаже кажњен.

12. Бранилац оптуженог Душана Крсмановића, адвокат Вељко Делибашић, побијајући првостепену пресуду по свим законским основима, по којим се пресуда може побијати предлаже Врховном суду да побијану пресуду укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење, или да првостепену пресуду преиначи блажим кажњавањем овог оптуженог.

У жалби је бранилац захтевао да буде обавештен о седници већа Врховног суда.

13. Браниоци оптужених, Саше Пејаковића и Жељка Тојаге, адвокати, Горан Петронијевић и Крсто Бобот, првостепену пресуду побијају

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд одржи претрес као другостепни, изведе доказе на које је жалбом указано у циљу правилног и потпуног утврђења чињеница потенцираних у жалби, или побијану пресуду преиначи и оптужене ослободи од оптужбе за предметна кривична дела, или пак да пресуду укине и врати првостепену суду на поновно суђење, или да побијану пресуду преиначи у погледу правне оцене дела и одлуке о казни, у смислу жалбених навода.

У жалби је захтевано да ови оптужени и њихови браниоци буду обавештени о седници већа Врховног суда.

14. Бранилац оптуженог Бранислава Безаревића, адвокат Жељко Грбовић, првостепену пресуду побија

Због: битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд преиначи и оптуженог ослободи од оптужбе или исту укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење.

У жалби је захтевано да оптужени и његов бранилац буду обавештени о седници већа Врховног суда.

15. Браниоци оптуженог Бранислава Безаревића, адвокати, Владан Вукчевић и Александар Ђорђевић, првостепену пресуду побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни,

са предлогом да Врховни суд као другостепени одржи претрес, због потребе да се због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања изведу докази на које је у жалби указано, или да Врховни суд побијану пресуду укине и предмет врати првостепену суду на поновно суђење.

У жалби је захтевано да оптужени и његови браниоци буду обавештени о седници већа Врховног суда.

16. Оптужени Тојага Жељко, не наводећи у жалби основе побијања првостепене пресуде, али из образложења исте произилази да се првостепена пресуда побија због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, а жалба не садржи изричит предлог, али се из садржине исте може закључити да овај оптужени предлаже Врховном суду да првостепену пресуду укине и предмет врати првостепеном суду, или исту преиначи, тако што ће га ослободити од оптужбе.

Оркужни јавни тужилац у Београду – Специјални тужилац поднео је одговор на жалбе, браниоца оптуженог Милорада Улемека, оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца, као и оптуженог Душана Крсмановића и његове супруге, са предлогом да Врховни суд одбије као неосноване жалбе изјављене у корист оптужених, Милорада Улемека и Звездана Јовановића, а да уважи жалбе оптуженог Душана Крсмановића и његове супруге, тако што ће овог оптуженог осудити на знатно блажу казну затвора.

Републички јавни тужилац Србије у свом поднеску Ктж.О.К.1/08 од 28.01.2008. године, предложио је да Врховни суд Србије:

Поводом изјављених жалби оптужених Звездана Јовановића, Жељка Тојаге, Душана Крсмановића и Александра Симовића, те бранилаца оптужених Александра и Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Душана Крсмановића, Милана Јуришића, Милорада Улемека, Звездана Јовановића, Сретка Калинића, Бранислава Безаревића, Владимира Милисављевића, те Саше Пејаковића и Жељка Тојаге, као и супруге оптуженог Душана Крсмановића, а по службеној дужности:

Преиначи у погледу правне оцене дела побијану пресуду у осуђујућем делу под I, тако што ће радње оптуженог Милорада Улемека за које је он оглашен кривим у том делу пресуде правно квалификовати као кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 1. КЗ СРЈ, а радње оптужених, Звездана Јовановића, Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Александра Симовића, Владимира Милисављевића, Сретка Калинића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића, Бранислава Безаревића и Жељка Тојаге, за које су они у том делу пресуде оглашени кривим, правно квалификовати као кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ, као и да,

Преиначи у погледу правне оцене дела наведену пресуду у осуђујућем делу под II, у погледу кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 30. КЗ, за које су оглашени кривим оптужени Милорад Улемек, Звездан Јовановић, Милош Симовић, Нинослав Константиновић, Александар Симовић, Владимир Милисављевић, Сретко Калинић, Милан Јуришић, Душан Крсмановић и Бранислав Безаревић, тако што ће те радње оптужених правно квалификовати као кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ,

да уважи жалбу оптуженог Душана Крсмановића, његове супруге Жељке Крсмановић, као и жалбу браниоца оптуженог Душана Крсмановића само у делу који се односи на одлуку о казни, те побијану пресуду у односу на овог оптуженог преиначи, тако што ће му утврдити појединачне казне затвора за свако од учињених кривичних дела у краћем временском трајању и потом га осудити на блажу јединствену казну затвора.

Такође је предложио да Врховни суд одбије као неосноване жалбе оптужених, Звездана Јовановића, Жељка Тојаге, Александра Симовића, бранилаца оптужених Милорада Улемека, Звездана Јовановића, Александра и Милоша Симовића, Мирослава Константиновића, Милана Јуришића, Сретка Калинића, Бранка Безаревића, Владимира Милисављевића, Саше Пејаковића и Жељка Тојаге, као и у преосталом делу браниоца оптуженог Душана Крсмановића.

Врховни суд је на основу члана 375. ЗКП, одржао седницу већа у присуству:

- Милана Бојковића, заменика Републичког јавног тужиоца Србије,
- оптуженог Милорада Улемека и његовог браниоца, адвоката Слободана Миливојевића, уместо којег је повремено присуствовао адвокат Марко Миливојевић,
- оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца, адвоката Ненада Вукасовића,
- оптуженог Александра Симовића и његових бранилаца, адвоката Миодрага Рашића, у једном делу седнице и адвоката Желимира Чабрила,
- оптужених Саше Пејаковића и Жељка Тојаге и њихових заједничких бранилаца, адвоката, Горана Петронијевића и Крсте Бобота,
- оптуженог Бранислава Безаревића и његовог браниоца, адвоката Жељка Грбовића,
- те браниоца оптуженог Милоша Симовића, адвоката Миодрага Рашића,
- браниоца оптуженог Нинослава Константиновића, адвоката Оливере Ђорђевић, коју је повремено замењивао адвокат Александар Зарић,
- браниоца оптуженог Владимира Милисављевића, адвоката Драгољуба Ђорђевића, уместо којег је по заменичком пуномоћју повремено присуствовао адвокат Александар Попа, и адвокат Владимир Пантелић.
- браниоца оптуженог Сретка Калинића, адвоката Александра Ђорђевића, а повремено и адвоката Владана Вукчевића,
- браниоца оптуженог Милана Јуришића, адвоката Александра Зарића, уместо кога је повремено по заменичком пуномоћју присуствовала бранилац, адвокат Данка Зарић,

- браниоца оптуженог Душана Крسمановића, адвоката Вељка Делибашкића,

а у делу седнице присуствовао је и бранилац оптуженог Милоша Симовића, адвокат Желимир Чабрило.

На седници су присутни оптужени и њихови браниоци изнели потребна изјашњења за ставове наведене у жалбама.

На одржаној седници већа Врховни суд је размотрио све списе предмета заједно са побиваном пресудом, коју је испитао у смислу члана 380. ЗКП, па је по оцени навода у изјављеним жалбама, одговора на жалбе, као и објашњења датих на тој седници, нашао следеће:

Првостепена пресуда није донета уз битне повреде одредаба кривичног поступка на које Врховни суд као другостепени, у смислу члана 380. став 1. тачке 1. ЗКП, обавезно пази по службеној дужности.

Побијајући првостепену пресуду (осуђујући део) због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 1. ЗКП, жалбама бранилаца оптужених, Звездана Јовановића, Александра Симовића, Милоша Симовића, Сретка Калинића, Саше Пејаковића и Жељка Тојаге, указује се да је првостепени суд судио као и донео првостепену пресуду у непрописном саставу већа.

Изнети жалбени навод Врховни суд оцењује неоснованим, јер је сходно одредби члана 504-г ЗКП, веће које је чинило троје судија првостепеног суда, било прописно састављено.

Председник већа првостепеног суда, Ната Месаровић, као судија Врховног суда Србије у Београду, решењем председника Врховног суда Србије број II Су 108/03 од 16.04.2003. године, број II Су 74/04 од 05.04.2004. године, број II Су 124/05 од 05.04.2005. године и број II Су 112/07 од 20.03.2007. године, а на основу члана 18. став 3. Закона о судијама, била је упућена на рад у Окружни суд у Београду, ради распоређивања у Посебно одељење тога суда за поступање у предметима кривичних дела са елементом организованог криминала (у даљем тексту Посебно одељење).

По упућивању, судија Ната Месаровић је наредбом председника Окружног суда у Београду о распоређивању судија запослених у Посебном одељењу Окружног суда у Београду I - Су број 2/2003 – 21 од 24.04.2003. године, као и годишњим распоредом судија тога суда I - Су број 2/03 – 76 од 29.12.2003. године, I - Су број 2/04-126 од 30.12.2004. године, I - Су број 2/05-157 од 14.12.2005. године, I - Су број 2/06-275 од 14.12.2006. године и I - Су број 2/07-505 од 25.12.2007. године, распоређена у Посебно одељење, а у смислу члана 13. став 4. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала.

Такође је, насупрот наводима означених жалби бранилаца оптужених, судија Радмила Драгичевић-Дичић, судија Окружног суда у Београду, распоређена наведеним годишњим распоредом судија Окружног суда у Београду, у Посебно одељење (за сваку текућу годину од 2003. па надаље), због чега су наводи бранилаца о њеном

евентуалном избору за судију Врховног суда Србије, до којег уосталом није ни дошло, такође неосновани.

Одредбом члана 18. Закона о судијама, предвиђено је да судија може бити упућен на рад у други суд најдуже на годину дана, и да решење о томе доноси председник Врховног суда, али истом законском одредбом није искључено право председника Врховног суда, да истог судију, доношењем поновног решења упути на рад у одређени суд, како је у конкретном случају и поступљено у случају судије Нате Месаровић.

Такво поступање је свакако у складу са интенцијом законодавца у цитираној законској одредби, а оправдано је и практичном потребом да одређени судија заврши рад на конкретном предмету чији је поступак започео.

Наиме, у случају супротног тумачења наведене законске одредбе члана 18. Закона о судијама, на какво се означеним жалбама пледира, а обзиром на одредбу члана 309. став 3. ЗКП, којом је прописано да главни претрес мора почети изнова и да се сви докази морају поново извести, по оцени Врховног суда Србије, била би доведена у питање могућност окончање поступка у сложеним предметима у којима је неопходно да исти траје дуже од једне године, а што такође указује на неоснованост овог жалбеног навода бранилаца.

Жалбом браниоца оптуженог Бранислава Безаревића, указује се да је првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 8. ЗКП, јер је оптужба прекорачена тј. повређен идентитет оптужбе и пресуде коју повреду бранилац види у томе што је тужилац из диспозитива оптужнице на главном претресу изоставио речи: „а сведок сарадник Вукојевић Зоран је податке прикупљене од оптуженог Безаревића, даље преносио и пок. Спасојевић Душану и пок. Луковић Милету, који су надзирали цео ток акције“, док у диспозитиву пресуде на страни 10, у другом ставу суд те податке наводи.

Врховни суд налази да нема наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, јер није спорна садржина предмета оптужбе која се састоји у томе да је оптужени Безаревић прикупљао и преносио информације о кретању премијера и те конкретне информације пренео оптуженом Милошу Симиновићу, а не лично Зорану Вукојевићу.

У контексту ових жалбених навода из означеног дела изреке првостепене пресуде не произилази да је оптужени Безаревић информације преносио и другим лицима, осим Милошу Симиновићу и Дејану Миленковићу, већ да су те информације преношене између осталих чланова групе, као и да су стизале до лица која су надзирала цео ток акције, па зато такав опис радње у изречи, само представља конкретизацију описа радњи извршеног кривичног дела, а сходно чињеничном стању које је првостепени суд утврдио.

Зато наведене измене, на које се означеним жалбама указује, у суштини представљају само потпунији опис радњи извршења дела какав је суд изнео у означеном делу изреке, те исте не мењају идентитет дела, односно не доводе до неподударности између чињеничног описа дела у оптужници и оног описа који је дат у

изреци побијане пресуде, у погледу битних чињеница, нити, пак, чињеница које би евентуално кривично дело у питању чиниле лакшим.

Сходно томе, разлике између чињеничног описа дела у оптужници и оног у изреци побијане пресуде немају онај значај који се истима придаје жалбом браниоца оптуженог Безаревића, па је жалба у том делу неоснована.

Ово тим пре, што је првостепени суд конкретизацију радње оптуженог Безаревића у овом кривичном поступку, децидирано изнео на страни 387-390 пресуде, у ком делу је на јасан и недвосмислен начин описана комуникација и давање одређених података, на релацији, оптуженог Безаревића са једне стране и Дејана Миленковића и Милоша Симовића, са друге стране, а које су даље, као што је напред већ речено у комуникацијама чланова завере, стизале до, сада покојног Душана Спасојевића и сада покојног Милета Луковића, као лица која су надзирала ток акције.

Све ово утемељује став Врховног суда Србије о непостојању повреде из одредбе члана 368. став 1. тачке 8. ЗКП, уз које је донета првостепена пресуда, како се то неосновано истиче означеном жалбом браниоца.

Побијајући првостепену пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 8. ЗКП, браниоци оптуженог Жељка Тојаге у жалбама наводе да је оптужница, у односу на овог оптуженог прекорачена, јер је Специјални тужилац на главном претресу одустао од оптужбе у односу на овог оптуженог, за кривично дело убиство највиших представника државних органа из члана 122. ОКЗ у стицају са кривичним делом тероризма из члана 125. ОКЗ кажњиво по члану 139. ОКЗ помагањем у вези са чланом 24. ОКЗ и због кривичног дела убиства у покушају помагањем из члана 47. став 1. КЗ РС у вези члана 19. и 24. ОКЗ, и остала само при оптужењу за кривично дело убиство представника највиших државних органа из члана 122. ОКЗ у стицају са кривичним делом тероризма из члана 125. ОКЗ, у покушају, у вези са чланом 19. ОКЗ.

У жалбама браниоци наводе да је у чињеничном опису дела оптуженом Жељку Тојаги измењеном оптужницом Специјални тужилац ставио на терет само догађај код хале „Лимес“ од 21.02.2003. године (о чему се заменик Специјалног тужиоца изјаснио на главном претресу од 23.04.2007. године), а првостепени суд је у чињеничном опису радњи због којих је оптуженог Жељка Тојагу огласио кривим у изреци првостепене пресуде, навео и чињенични догађај код Бубањ Потока (од 16.02.2003. године), тиме је у односу на оптуженог Тојага Жељка прекорчио оптужбу и тиме учинио наведену апсолутно битну повреду одредаба кривичног поступка.

Врховни суд изнети жалбени навод бранилаца оптуженог Тојаге оцењује неоснованим, јер је из изреке пресуде на страни 8, 9 и 13 видљиво, да је суд овог оптуженог огласио кривим само за покушај убиства премијера од 21.02.2003. године, док је опис радњи извршења дела (опис везан за 16.02.2003. године), изнет у изреци пресуде као јединствен опис свих предузиманих радњи покушаја убиства премијера од стране наведених оптужених лица, у два одвојена акта од 16.02. и од 21.02.2003. године, до његовог коначног лишења живота 12.03.2003. године.

Тиме оптужба није прекорачена, у односу на оптуженог Жељка Тојагу, јер је кривичноправна улога овог оптуженог јасно и недвосмислено опредељена само на кривичноправни догађај од 21.02.2003. године, због којих кривичних радњи је (поред кривичног дела из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ), он управо и оглашен кривим и осуђен побијаном првостепеном пресудом.

На исту битну повреду одредаба кривичног поступка указано је и жалбом браниоца оптуженог Милорада Улемека, која се огледа у томе што је у изреци првостепене пресуде, суд додао речи које оптужба не садржи: „криминалну организацију“, и „утицаја на носиоца власти у највишим државним органима“.

Наиме, на страни 7, изреке првостепене пресуде, наводи се да је оптужени Улемек са сада пок. Душаном Спасојевићем, крајем 2002. и почетком 2003. године, створио криминалну организацију – заверу, чиме је, по налажењу Врховног суда, првостепени суд конкретизовао један од облика криминалне организације у виду завере, јасно опредељујући њене циљеве и намере, које се код појединих оптужених појављују кроз разне појмовне облике и то: угрожавање уставног уређења и безбедности СРЈ, стицање добити и моћи, наставак криминогених активности а између осталог, и утицаја на носиоце власти у највишим државним органима, који су кроз образложење првостепене пресуде детаљно анализирани.

Због тога Врховни суд налази, да првостепени суд није прекорачио оптужбу у мери у којој би то представљало битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 8. ЗКП, на коју се неопосвано указује жалбом браниоца оптуженог Улемека.

Заједничком жалбом бранилаца оптужених, Александра Симовића и Милоша Симовића указује се на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, јер се пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама ЗКП, пресуда не може заснивати и то на налазу вештака, Милутина Виријевића, Стојана Костића, Зорана Ђорђевића, Марије Ђурић, Наташе Миљивојевић, Зорана Перуновића, Предрага Репца, Слободана Нешковића, Саше Микића, Мирјане Божовић, Драгана Јеротијевића, Драгана Стојановића, Владимира Стојановића, Милета Ђурчића и Андрије Петровића.

Ово због тога што је, како наводе браниоци, одредбом члана 116. став 2. ЗКП, као разлог за изузеће вештака, предвиђена чињеница да су вештак, оштећени, или окривљени, заједно запослени код другог послодавца, а што је био случај у конкретном предмету, када су у питању напред наведени вештаци и оштећени Веруовић, према наводима жалби, сви запослени у МУП-у РС, као заједничком послодавцу.

Супротно изнетом ставу бранилаца, по оцени Врховног суда, на налазима поменутих вештака, могла се заснивати првостепена пресуда, јер они, иако запослени у установи која се налази у ресору МУП-а, свој посао – давање стручног налаза и мишљења о одређеној ствари, обављају у потпуно функционално и економски одвојеном сектору, од оног у којем је био запослен оштећени Веруовић, без постојања блиског степена међусобних односа, заједничког круга руководилаца, и без претпостављене јединствене заједничке структуре.

Због тога, уколико се и ради о лицима запосленим код истог послодавца, у ширем смислу те речи (МУП-а РС), ради се о потпуно одвојеним доменима у којима су вештаци и општењени Веруовић запослени, па тај навод жалби бранилаца, као разлог за немогућност вештачења наведених вештака, у конкретно кривичноправној ствари, супротан је наведеном ставу Врховног суда и као такав не може представљати битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП.

Ово тим пре што сам налаз, односно начин вештачења као и његова садржина, (који се иначе жалбом бранилаца ових оптужених и не оспоравају), нису у супротности са одредбама ЗКП.

На битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, указује се и жалбом браниоца оптуженог Милорада Улемека, истицањем да на исказима осумњичених, Звездана Јовановића, Душана Крсмановића, Бранислава Безаревића и Саше Пејаковића, датим у преткривичном поступку у МУП-у РС, не може бити заснована судска одлука, сходно члану 89. тачке 10. у вези тачке 2. ЗКП, јер исти не садрже упозорење у смислу члана 13. став 3. ЗКП.

И тај жалбени навод оцењен је неоснованим. Врховни суд је увидом у списе предмета утврдио да је исказ Бранислава Безаревића дат пред овлашћеним радницима МУП-а, решењем суда издвојен из списка предмета и то решење постало је правноснажно одлуком Врховног суда Србије Кж. II O.K.10/05 од 21.02.2005. године, којим је потврђено решење првостепеног већа, након чега је тај записник одвојен од осталих списка, затворен у посебан омот и чува се код истражног судије.

Што се исказа оптуженог Бранислава Безаревића датог у истрази тиче, исти је у потпуности дат у складу са одредбама ЗКП, како то произилази из записника о саслушању осумњиченог који се налази у списима предмета – КиП.2/03 од 23.05.2003. године. Најме, оптужени Безаревић је имао браниоца приликом саслушања код истражног судије, искористио право на поверљив разговор, предочена му и упозрен на сва права која има у кривичном поступку, а након извршеног саслушања код истражног судије и оптужени, тада окривљени Бранислав Безаревић и његов тадашњи бранилац, записник су потписали без примедбе.

С друге стране, неосновани су наводи истакнути у жалби бранилаца оптуженог Улемека, а што се наводи и у жалбама браниоца оптуженог Безаревића, да је на поменутом записнику код истражног судије фактички дошло до конвалидације исказа тада осумњиченог Безаревића у преткривичном поступку датог пред органима МУП-а Републике Србије, (а који записник је, као што је наведено у претходним ставовима, издвојен из списка), тиме што је оптужени Безаревић пред истражним судијом изнео да остаје при наводима исказа датог у МУП-у.

Међутим, из самог записника Ки.П.2/03 од 23.05.2003. године, произилази да се оптужени Безаревић на његову молбу упознао са садржином издвојеног записника, а затим је на децидиран и јасан начин пред истражним судијом изнео свој исказ у којем је, осим што је поновио исказ дат у МУП-у 21.03.2003. године, навео низ конкретних детаља везаних за његов однос са сада пок. сведоком сарадником Зораном Вукојевићем и о кривичноправним радњама које су му стављене на терет, за које га је првостепени суд и огласио кривим.

Због тога издвајању записника о исказу оптуженог Безаревића који је дат пред истражним судијом, није било места, што је и првостепени суд правилно закључио, јер је исти сачињен у потпуности по одредбама ЗКП, па утврђивање чињеничног стања у првостепеној пресуди и на основу садржине тог записника, не представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, на коју је напред означеним жалбама, неосновано указано.

Искази осталих осумњичених у преткривичном поступку дати су у складу са одредбама ЗКП, што произилази из записника о саслушању осумњичених у МУП-у, и то Душана Крсмановића од 04.04.2003. године и Звездана Јовановића од 07.04.2003. године, где се на страни 2, записника наводи и члан 13. став 3. ЗКП, са којим су тада осумњичени упознати, те Саше Пејаковића од 17.04.2003. године, који је саслушан сагласно члану 226. став 8. ЗКП.

Даље се жалбама поменутих бранилаца доводи у питање валидност записника о увиђају истражних судија Окружног суда у Београду Кри.бр.431/03 од 18.03.2003. године и Кри.бр.616/03 од 25.03.2007. године, на којима се, по наводима бранилаца не може заснивати судска одлука, јер су они састављени супротно одредбама члана 225. став 1. ЗКП и члана 110. ЗКП, будући да су увиђај спроводили радници МУП-а РС и да исти нису спроведени по наредбама истражног судије.

По оцени Врховног суда, наведени записници о увиђају истражних судија сачињени су у потпуности у складу са цитираним одредбама Законика о кривичном поступку, па су супротни наводи означених жалби и у том делу оцењени неосновани. Наиме, органи унутрашњих послова имају право у случају постојања основане сумње да је извршено кривично дело за које се гоњење предузима по службеној дужности, између осталог, откривају и обезбеде трагове кривичног дела и предмете који могу да послуже као доказ, што је у конкретном случају и учињено пре доласка истражног судије Александра Чолића, који је иначе био неспорно на увиђају, заједно са замеником Окружног јавног тужиоца, Јасмином Васић.

То је првостепени суд и утврдио увидом у видео запис, на главном претресу и читањем службене белешке Окружног јавног тужиоца Јасмине Васић, саслушањем крим. техничара који су вршили увиђај и који су потврдили да је истражни судија дошао на лице места, дао им задатак да фиксирају и обележе трагове и изврше потребна мерења и пронађу доказе који имају везе са извршеним кривичним делом.

Наиме, неспорно је и да је истражни судија Александар Чолић сачинио записник 18.03.2003. године, који је потписао када је добио све извештаје о крим. техничким прегледима, који су сачињени на основу прегледа лица места извршења кривичног дела, а како из записника истражног судије Чолића произилази да су опушци цигарета пронађени 12.03.2003. године, те да је истражни судија записник сачинио 18.03.2003. године, на основу свих обављених радњи и сачињених записника о крим.техничком прегледу лица места који представљају део записника, а како су радње радница МУП-а предузимали у периоду од 12.03. до 18.03.2003. године, то је очигледно да се трајање увиђаја по наредби истражног судије продужило на више дана у циљу утврђивања трагова и учиниоца кривичног дела.

Зато су неосновани жалбени наводи свих оних жалби којима се указује да је увиђај извршен без налога и присуства истражног судије и да зато исти не може бити коришћен као доказ за доношење првостепене пресуде.

Жалбама бранилаца оптужених, Милорада Улемека, Александра Симовића, Милоша Симовића, Владимира Милисављевића, Милана Јуришића, Сретка Калинића и Мирослава Константиновића, те оптужених Александра Симовића и Звездана Јовановића, оспорава се да су сведоци сарадници Дејан Миленковић, Љубиша Буха, Зоран Вукојевић и Миладин Сувајлић, добили статус сведока сарадника на законит начин, због чега сматрају да на тим исказима не може бити заснована судска пресуда, а како је првостепени суд поступио супротно, учинио је битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП.

Врховни суд оцењује неоснованим изнете жалбене наводе јер су наведени сведоци сарадници тај статус добили на законит начин, у потпуности у складу са одредбама ЗКП, којима је регулисан статус сведока сарадника.

Ово стога што је одредбом члана 504-д, став 1. и 2. ЗКП, предвиђено да јавни тужилац може суду предложити да се као сведок саслуша припадник криминалне организације против кога се води кривични поступак, односно против кога је поднета кривична пријава за дело организованог криминала и то под одређеним условима док је одредбом члана 504-ђ, став 1. и 2. ЗКП, прописано да пре подношења захтева јавни тужилац упозорава сведока сарадника на дужности из члана 102. став 2. и члана 106. ЗКП, те да (сведок сарадник не може да се позива), на погодност ослобађања од дужности сведочења из члана 98. тог законика и дужност одговарања на поједина питања из члана 100. ЗКП а упозорење сведоку сараднику да ће изјаву дати о свему што му је познато и да неће ништа прећутати, јавни тужилац ће унети у записник који потписује сведок сарадник, и исти се прилаже суду, који у смислу члана 504-д став 1. доноси одлуку, да ли ће то лице бити саслушано као сведок сарадник на предлог јавног тужиоца из члана 504-д, односно о томе одлучује веће из члана 24. став 6. ЗКП, а сходно одредби члана 504-е.

Будући да је увидом у списе предмета Врховни суд нашао да су у потпуности правилно примењене цитиране законске одредбе, то се неоснованим показују наводи напред означених жалби, да су означени сведоци сарадници, незаконито добили тај статус.

У вези са тим, у жалби браниоца оптуженог Владимира Милисављевића, неосновано се наводи да Зоран Вукојевић није имао услова да добије статус сведока сарадника пошто тужилац није одустао од његовог гоњења, до главног претреса.

Одредбом члана 504-д став 2. ЗКП, предвиђено је да јавни тужилац може поднети предлог за добијање статуса сведока сарадника до завршетка главног претреса, а одредбом члана 504-з у ставу 2. ЗКП, наводи се да ће јавни тужилац одустати од кривичног гоњења сведока сарадника, најкасније до окончања главног претреса, али се наводи и то, да ће суд изрећи пресуду којом се оптужба против сведока сарадника одбија.

Пошто се пресуда којом се оптужба одбија, може донети само када тужилац на главном претресу одустане од даљег кривичног гоњења, а имајући у виду одредбу члана 504-д став 2. ЗКП, то је јавни тужилац овлашћен да одустане од кривичног гоњења сведока сарадника на главном претресу.

У погледу броја сведока сарадника закон не садржи ограничење, а јавни тужилац је овлашћен да предлаже суду сведока сарадника, док је суд тај који доноси одлуку, да ли ће предлог јавног тужиоца прихватити или одбити.

Без основа су и они жалбени наводи изјављених жалби којима се указује да браниоци оптужених нису били присутни давању исказа сведока сарадника на седници већа у оквиру поступка добијања тог статуса, након чега су сведоци сарадници, Дејан Миленковић, Љубиша Буха, Миладин Сувајдић и Зоран Вукојевић, и добили статус сведока сарадника, јер је таква обавеза одредбом члана 504-е, став 2. ЗКП, предвиђена само за браниоце оптужених предложених за добијање тог статуса, а не и за браниоце других оптужених лица у истом предмету, а како је и поступиено у конкретном случају.

У жалби оптуженог Звездана Јовановића, његовог браниоца и жалбама осталих бранилаца оптужених, указује се да је првостепена пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, јер је наводно оптужени, тада осумњичени Звездан Јовановић исказ у МУП-у пред овлашћеним радницима, дао противно одредбама члана 226. став 9. ЗКП, те да због тога тај његов исказ није могао бити коришћен као доказ, и на истом бити заснована првостепена пресуда.

И овај жалбени навод Врховни суд оцењује неоснованим, јер је увидом у означени записник утврђено да је на истом констатовано да је тада осумњичени Звездан Јовановић био поучен о свим правима која има у току кривичног поступка, да му је био омогућен поверљив разговор са његовим тадашњим браниоцем по службеној дужности, адвокатом Весном Радомировић, да је осумњичени Звездан Јовановић, тада дао исказ у присуству браниоца по службеној дужности и да су након давања исказа он и његов бранилац потписали наведени записник.

Поред тога, из списка предмета је видљиво да је суд у току поступка саслушао у својству сведока овлашћена службена лица МУП-а Републике Србије, Родољуба Миловића и Милету Новаковића, која су вршила саслушање осумњиченог Звездана Јовановића и сачињавање спорног записника о саслушању осумњиченог Звездана Јовановића од 07.04.2003. године, а првостепени суд је саслушао и адвоката Весну Радомировић у својству сведока.

Из садржине означеног записника и исказа наведених сведока, не произилази да је према Звездану Јовановићу примењена претња и уцена, како се то наводи у означеним изјављеним жалбама, на чему се, посебно детаљно инсистира жалбама оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца.

Према томе, правилно је првостепени суд закључио да је приликом саслушања оптуженог Звездана Јовановића у преткривичном поступку, поступиено сходно одредбама члана 226. став 9. ЗКП, јер је он био поучен о свим правима у току

кривичног поступка, омогућен му поверљив разговор са браниоцем, адвокатом Весном Радомировић, која је била његов бранилац по службеној дужности.

Побијајући првостепену пресуду због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, жалбама оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца, те бранилаца оптужених Милана Јуришића, Александра Симовића и Милоша Симовића, као и браниоца оптуженог Крсмановића, адвоката Вељка Делибашића, а посебно на околност да је овај оптужени незаконито био лиштен слободе, истиче се да је оптужени Крсмановић исказ у МУП-у дао уз примену „тешке тортуре“, због чега браниоци сматрају да је тај записник морао бити издвојен из списка предмета, пошто је дат противно одредбама – члана 89. тачке 8. ЗКП.

Врховни суд и ове жалбене наводе оцењује неоснованим, јер је оптужени Душан Крсмановић, током поступка оповргавао да је изјаву у преткривичном поступку дао услед принуде тј. применом недозвољених средстава од стране полиције, па према томе није прихватљива тврдња других оптужених и бранилаца, којим се указује на наводно незаконито прибављену изјаву од оптуженог Крсмановића у преткривичном поступку. Стога је првостепени суд правилно поступио када је чињенично стање засновао, између осталих доказа, и на исказу оптуженог Крсмановића датом у преткривичном поступку.

Посебно се жалбама бранилаца оптужених, Сретка Калинића, Милана Јуришића као и Александра и Милоша Симовића, али и бранилаца оптужених Улемека и Милицављевића, указује да је у првостепеном поступку повређено начело непосредности, јер они нису могли постављати питања непосредно вештацима из Висбадена, на главном претресу – видео конференцији од 06.11.2005. године, што је по њиховом мишљењу у супротности са одредбама члана 114. и 238. ЗКП, због чега истичу да на том доказу, такође не може да се заснива чињенично стање утврђено у првостепеној пресуди, па је поступивши супротно, првостепени суд по мишљењима бранилаца изнетим у означеним жалбама, учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП. У вези са тим се наглашава да су они морали унапред припремити питања и доставити иста суду, и да на та питања одговарају вештаци из Висбадена путем видео-бим-а.

Изнети жалбени наводи су неосновани, јер је Врховни суд извршио увид у транскрипте тог записника о главном претресу са видео конференције од 06.11.2005. године, из којег се види да су браниоци непосредно постављали бројна питања вештацима, дакле, непосредно и добијали одређене одговоре на иста.

Стога на описани начин није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. на коју је такође неосновано указао означеним жалбама.

Даље се већином изјављених жалби указује на учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 10. ЗКП, утолико што је првостепена пресуда заснована на доказу на коме се по одредбама тог закона не може заснивати, а коју повреду браниоци виде у начину на који је извршен претрес станова и дактилоскопска анализа пронађених трагова у истима.

Наиме, у жалбама је наведено да је претрес у означеним становима извршен без налога истражног судије и супротно одредабама члана 78. и 79. ЗКП, посебно када се има у виду, да су трагови узети са покретних ствари, без постојања фотографија отисака папиларних линија, који би били предмет упоређења са постојећим „фишом“, о потребних 12 карактеристика на основу којих се могу разликовати дактилоскопски трагови.

Врховни суд оцењује неоснованим изнете жалбене наводе о учињеној битној поверди одредаба кривичног поступка, јер је првостепени суд правилно нашао да се у конкретном случају ради о крим.техничком прегледу места, станова у којим су пронађени отисци прстију, а које станове су неспорно користили припадници завере, те се, према томе, ради о откривању трагова кривичног дела који могу послужити као доказ.

У вези са тим, органи МУП-а били су овлашћени да у смислу члана 151. став 1. ЗКП, предузму описане радње, што јасно показује да се није радило о претресању предметних станова у смислу одредаба чланова 206-210. ЗКП, како се то неосновано тврди у означеним жалбама.

При томе је Врховни суд, на основу стања у списима предмета утврдио, да су дактилоскопска идентификација трагова као и сви налази и мишљења у вези са тим, обављени на стручан начин, а што су потврдили у својим исказима и радници МУП-а, који су обављали наведене радње. О свему томе и првостепени суд је дао детаљне разлоге у побијаној пресуди.

У контексту изнетог, неосновани су жалбени наводи којим се оспорава законитост вршења дактилоскопске идентификације, јер је наводно првостепени суд пресуду засновао на службеној белешци МУП-а, без фотографија, скица, и упоређивања.

Наведена белешка, по оцени Врховног суда, садржи само набројане затечене трагове и предмете одакле су исти узети, што су, како је напред речево потврдили радници МУП-а који су тада били на лицу места, и обављали описане радње, па када се има у виду и утврђена и напред објашњена чињеница боравка и присуства појединих чланова завере у становима, то све указује да су на законит начин утврђене наведене чињенице у складу са правилима науке и струке за ову врсту вештачења.

Зато се неоснованим показују напред изнети наводи жалби, да је на описани начин, учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка.

Истоветна је ситуација, и са примедбама исказаним у жалбама бранилаца, у делу којим истичу нејасноће у вези са одређивањем вештачења преко института криминалистичке технике у Висбадену, а о чему се детаљно на страни 44, побијане пресуде првостепени суд изјаснио, које разлоге Врховни суд прихвата у целости, како у погледу основа за одређивање тог вештачења, тако и у погледу претходних радњи предузетих од стране тог института, а такође и погледу обезбеђене могућности саслушавања вештака балистичара, г-дина Салзигера путем видео конференције, чије утемељење је првостепени суд правилно базирао на уговору између СФРЈ и СР Немачке о правној помоћи у кривичноправним стварима од 01.10.1971. године и на

основу Закона о потврђивању и Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима, са додатним протоколом, ратификованим 25.10.2001. године.

Такође, наводи жалбе Звездана Јовановића и његовог браниоца да овај оптужени свој први исказ у МУП-у није дао у присуству изабраног браниоца, већ браниоца по службеној дужности, наведени исказ, односно записник, супротно тврдњи тих жалби чини законитим доказом сачињеним у складу са одредбама ЗКП-а, па су стога и ови жалбени наводи оцењени неоснованим.

У вези са тим, тачна је чињеница из жалбе да је оптуженом, тада осумњиченом Звездану Јовановићу у поступку пред МУП-ом приликом саслушања у својству осумњиченог дана 07.04.2003. године, био постављен адвокат који није био на списку адвокатске коморе.

Адвокат Весна Радомировић, која је постављена окривљеном Звездану Јовановићу за браниоца по службеној дужности у преткривичном поступку, неспорно је била адвокат, члан Адвокатске коморе Србије и Адвокатске коморе Београда, па је осумњиченом Звездану Јовановићу приликом тог првог саслушања у МУП-у њеним ангажовањем била обезбеђена стручна помоћ адвоката, дакле, имао је стручну одбрану браниоца који је постављен из редова адвоката са положеном адвокатском заклетвом. Тиме је по оцени Врховног суда, испоштовано право окривљеног лица на браниоца предвиђено одредбом члана 71. став 1. ЗКП.

Тачан је навод означених жалби, да је одредбом члана 71. тачке 5. ЗКП, прописано да ће се за браниоца поставити адвокат по редоследу са списка који председнику првостепеног суда доставља одговарајућа Адвокатска комора, али чињеница да Весна Радомировић није била на списку Адвокатске коморе Београда у време када је Звездан Јовановић први пут саслушаван у СУП-у, није довела у питање неспорну чињеницу да је и тада он имао адекватну стручну помоћ адвоката, Весне Радомировић.

Стога непоступање по одредби члана 71. став 5. ЗКП у преткривичном поступку, не представља повреду одредбе Законика о кривичном поступку која је могла имати утицаја на законито и правилно доношење предметне пресуде, па стога и нема битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП, на коју се указује у жалбама оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца.

Ово и због тога што је првостепени суд дао јасне разлоге у пресуди, објашњавајући да је приликом саслушања тада осумњиченог Звездана Јовановића у преткривичном поступку, у потпуности испоштована одредба члана 226. став 9. ЗКП, у смислу давања осумњиченом поуке о свим његовим правима која има у току поступка и омогућавања му поверљивог разговора са браниоцем, адвокатом Весном Радомировић, коју је првостепени суд у току доказног поступка и саслушао – у ком контексту су саслушани и сведоци Милета Новаковић и Родољуб Миловић, а што је објашњено већ у претходним ставовима образложења ове пресуде, па код чињенице, да нису учињене битне повреде одредаба Законика о кривичном поступку, нити је било икаквих доказа који би указивали на примену принуде и уцене, како је то оптужени Звездан Јовановић

износио, то и по оцени Врховног суда, нема разлога да се наведени записник о његовом саслушању из преткривичног поступка издвоји из списка предмета.

Првостепени суд је и о томе дао јасне и недвосмислене разлоге, као и о одређивању и присуству браниоца у време ванредног стања, који су, и по оцени Врховног суда, у складу са одредбом члана 11. и 12. став 2. Устава Републике Србије, чланом 6. Повеље о људским и мањинским правима и грађанским слободама и чланом 6. став 2. Закона о мерама за случај ванредног стања, којима је предвиђено да су по званичном проглашењу ратног и ванредног стања, дозвољене мере одступања од људских и мањинских права, у обиму у којем је то нужно у датој ситуацији, а у складу са Уставом и законом.

У ситуацији, када су примењена ова ограничења, правилан је закључак суда супротан изнетим мишљењима одбране и у жалбеним наводима, о том питању, те примена наведених ограничења, и по оцени Врховног суда, није у супротности, нити са међународним актима, ратификованим од стране државне заједнице Србије и Црне Горе, и то посебно одредбама члана 4. Међународног пакта о грађанским и политичким правима и чланом 15. Европске конвенције о заштити људских права и слобода, сходно чему несумњиво произилази да услед оваквог поступања првостепеног суда не стоји битна повреда на коју се указује жалбама бранилаца, пре свега, жалбом браниоца оптуженог Јовановића.

Првостепена пресуда није донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 11. ЗКП, како се то неосновано у жалбама наводи, јер је изрека првостепене пресуде, јасна, разумљива, непротивречна сама себи и датим разлозима, као и садржинни изведених доказа.

Изрека пресуде садржи потпун опис радњи извршења дела за сваког од оптужених са јасно опредељеном улогом и задатком, те у погледу постојања њихове свести о радњама које су предузимали, да у конкретном случају заједно делују, као и да међу њима постоји тесна заједничка сарадња у остваривању циља.

Зато су супротни наводи жалби бранилаца оптужених Звездана Јовановића, Милорада Улемекa, Душана Крсмановића, Владимира Милисављевића, Нинослава Константиновића, Александра и Милоша Симовића, Жељка Тојаге те и Саше Пејаковића, оцењени неоснованим.

Жалбама бранилаца оптужених, Милорада Улемекa, Звездана Јовановића, Александра и Милоша Симовића и др., указује се и да је првостепена пресуда у изреци под I, неразумљива, јер суд није јасно определио, у оквиру које криминалне организације су оптужени деловали тј. да ли у оквиру банде, завере или које друге криминалне организације, а што по њиховом истицању, представља битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачке 11. ЗКП.

По оцени Врховног суда, веома је јасно првостепени суд у означеном делу изреке пресуде навео да су означена оптужена лица, најпре до краја 2002. и почетка 2003. године, деловали у саставу, од раније постојећег злочиначког удружења створеног ради вршења кривичног дела, из чијег састава су поједина лица, као и поједини припадници ЈСО, ангажовани као припадници завере, коју су створили

оптужени Милорад Улемек и сада покојни Душан Спасојевић, са јасно означеним циљем.

Према томе, по налажењу Врховног суда, ради се о јасној и прецизној трансформацији из једне у другу криминалну организацију за коју првостепени суд у побијаној пресуди на страни 7 у реду 9, наводи из криминалне банде у заверу, као строго конспиративном договору између два или више лица за извршење једног или више дела.

Стога, жалбени наводи бранилаца којима се указује на неразумљивост означеног дела изреке побијане пресуде, у смислу да првостепени суд не прави теоретску и практичну разлику између завере и банде, или ова два појма сматра синонимима, не стоје.

Исто тако, неосновани су жалбени наводи поменутих бранилаца којима се указује на нејасност и неразумљивост првостепене пресуде у делу у којем суд одређује активност појединих учесника завере тако што каже: „док су остали чланови били задужени ...“, јер је првостепени суд на страни 8, под II, на недвосмислен начин, дао опис задужења, улоге и радње оптужених, у вези са њиховим генералним циљем и планом, да лише живота премијера СРЈ, сада пок. Зорана Ђинђића, и даље суд конкретизује улоге сваког од њих за активности предузете 16.02. и 21.02.2003. године, као и 12.03.2003. године, наводећи да су остали чланови завере (код већ означених задужења оптужених Улемек, Јовановића, Тојаге, Александра и Милоша Симовића, Константиновића, Јуришића и Безаревића), били задужени за пратњу кола, подршку и извлачење оних, који би требало да буду непосредни извршиоци, и слично.

Стога није учињена наведена битна повреда одредаба кривичног поступка, поготово када се има у виду да су овако одређене радње „осталих чланова“, у образложењу побијане пресуде, у потпуности конкретизоване.

Самим тим, неосновани су наводи жалби да је остало неразумљиво и нејасно у изреци побијане пресуде, ко су ти остали чланови, и које су то њихове конкретне радње.

Такође се жалбом оптуженог Звездана Јовановића и бранилаца оптужених Жељка Тојаге, Саше Пејаковића и Душана Крсмановића, наводи да је изрека првостепене пресуде неразумљива, односно да је повређен кривични закон, јер је првостепени суд у изречене казне затвора, овим оптуженима погрешно извршио урачунавање притвора, везано за датум када су они лишени слободе.

У вези са тим наводима, Врховни суд налази да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 356. став 1. тачке 6. ЗКП, у односу на оптуженог Звездана Јовановића, јер му у изречену казну затвора, није урачунао сво време које је он провео у притвору од дана лишења слободе, чиме је првостепени суд учинио повреду закона из члана 380. став 1. тачке 2. ЗКП.

Наиме, Врховни суд је провером списка предмета, нашао да је првостепени суд на главном претресу од 28.12.2005. године, из извештаја Окружног затовра у Београду, број 713-1-2991/03-04, утврдио да је оптужени Звездан Јовановић, лишен слободе

24.03.2003. године, док је, иначе, и неспорно да из решења о одређивању и продужењу притвора произилази да се он у континуитету и даље налази у притвору.

Пошто се притвором, у смислу одредаба ЗКП, подразумева свако фактичко лишење слободе учиниоца дела у вези са кривичним делом, где спада и лишење слободе од стране органа унутрашњих послова ради спровођења истражних радњи, то је и напред наведено време, дакле од 24.03.2003. године, па надаље, био првостепени суд обавезан да урачуна у изречену казну затвора оптуженом Звездану Јовановићу.

Зато је Врховни суд сходно наведеном утврђеном податку, те и сходно својој обавези предвиђеној одредбом члана 391. став 1. ЗКП, преиначио првостепену пресуду у означеном делу и оптуженом Звездану Јовановићу, у изречену казну затвора урачунао време проведено у притвору од 24.03.2003. године, па надаље.

Што се тиче жалбених навода бранилаца оптужених, Жељка Тојаге, Саше Пејаковића и Душана Крсмановића, којим се указује на исту повреду, Врховни суд налази, да је првостепени суд тим оптуженима, правилно у изречене казне затвора, урачунао време проведено у притвору, сходно решењима којима је одређено њихово задржавање и лишени слободе, а што је првостепени суд навео на страни 6, став 2, 3. и 4. побијане пресуде.

Пошто у наведеним жалбама браниоци означених оптужених лица нису пружили Врховном суду конкретније податке који би довели у сумњу правилност извршеног урачунавања притвора оптуженима, Пејаковићу, Безаревићу и Тојаги, нити је Врховни суд са таквим подацима у списима предмета, располагао, то су у том делу, жалбе оцењене као неосноване.

Уколико се, пак и поред тога, појави сумња да урачунавање притвора није правилно извршено, одредбом члана 190. став 1. ЗКП, прописано је да ће о томе посебним решењем одлучити председник већа првостепеног суда који је судио у првом степену.

Даља теза жалби наведених бранилаца из које произилази предлог за издвајање изјаве оптуженог Крсмановића дате пред истражним судијом Посебног одељења Округног суда у Београду, базирана је на чињеници да је овај оптужени био противправно лишен слободе, односно да није постојао правни основ лишења слободе овог оптуженог.

Међутим, по налажењу Врховног суда Србије, правилна је оцена првостепеног суда да је оптужени Крсмановић био противправно лишен слободе и задржан на основу наредбе вршиоца дужности председника Републике Србије о поступању државних органа у време ванредног стања дуже од 48 сати.

Каснија одлука Уставног суда о проглашењу неуставним и незаконитим одлуке о посебним мерама за време ванредног стања на које се позивају браниоци напред наведени, не може утицати на процесну ваљаност одређених процесних радњи, предузетих и од стране органа унутрашњих послова, па у конкретном случају дата изјава оптуженог Крсмановића пред органима МУП-а, представља ваљан доказ на коме се пресуда може заснивати.

Те процесне радње заправо не могу бити предмет оцене Уставног суда, већ надлежног суда који о томе може дати своју оцену на основу Устава и закона.

Исказ Душана Крсмановића, и искази осталих лица чије се издвајање изјава тражи жалбама бранилаца (Звездана Јовановића, Саше Пејаковића, Бранислава Безаревића), прибављени су и по правилном закључку првостепеног суда, на законит начин, у складу са чланом 226. став 9. ЗКП-а, те се не може извести закључак да су њихови искази из преткривичног поступка, дати на незаконит начин.

Разлоге бранилаца Душана Крсмановића, Вељка Делибашића и осталих наведених бранилаца, да Уставни суд Србије својом одлуком Иу.93/03 од 08.07.2004. године, утврђује да тачка 2. став 1. и 3. Наредбе о посебним мерама, које су примењливе у време ванредног стања, а односе се на право МУП-а да принудно доведе и задржи у службеним просторијама до 30 дана лице које угрожава безбедност других грађана, као и да такво лице нема право на браниоца, јесу и по оцени првостепеног суда основани, и у време важења нису били у сагласности са Уставом и законом.

Међутим, ту неусклађеност регулише одредба члана 57. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука, из које произилази, да сви оптужени задржани у просторијама МУП-а дуже од 48 сати, а на основу наведене наредбе, имају право да од надлежног органа траже измену појединачног акта, а то је у конкретном случају решење о задржавању у МУП-у донето на основу евентуално неоснованог и незаконитог акта, поменуте наредбе, и да у супротном, Уставни суд може одредити да се последице могу отклонити повраћајем у пређашње стање, накнадом штете, или на други начин у смислу члана 58. истог закона.

Међутим, и по оцени Врховног суда, наведена решења су постала правноснажна пре ступања на снагу ове одлуке Уставног суда, због чега се на исте не може примењивати одредба члана 56. Закона о поступку пред Уставним судом и правног дејства његових одлука, па су у конкретним случајевима појединачни акти – решења о задржавању постала правноснажна и извршна пре објављивања поменуте одлуке Уставног суда, због чега је изостала могућност измене тих решења и обустава њиховог извршења, како је то правилно закључио и првостепени суд.

Побијајући првостепену пресуду и због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП, жалбеним наводима браниоца оптуженог Милорада Улемека, а које је на седници већа Врховног суда и оптужени Улемек потенцирао, указано је да је првостепени суд прекорачио рок од 8 дана за израду писменог отправака првостепене пресуде из члана 360. став 1. ЗКП, што сматра да је уследило због обимности предмета, али налази да је и оптуженом из истих разлога, због потребе проучавања обимне пресуде и писања жалбе, на ту пресуду било неопходно дозволити дужи рок од законом прописаног рока од 15 дана, па је тиме што му је то суд ускратио, повређено његово право на одбрану.

Врховни суд и ове жалбене наводе оцењује неоснованим, јер неправилно примењена одредба члана 360. став 1. ЗКП, за израду писменог отправака пресуде није имала утицаја на законито и правилно доношење пресуде, те прекорачење тог рока и не представља разлог за њено укидање, нити, пак то може бити разлог да се због обимности пресуде и оптуженом лицу дозволи продужење рока за изјављивање жалбе,

који је прописан одредбом члана 363. ЗКП, и чије продужавање у закону није могуће. Чак је чланом 386. ЗКП, изричито прописано да ће се жалба одбацити решењем као неблагоприятна уколико је поднета после наведеног прописаног законског рока, од 15 дана за изјављивање жалбе.

На исту битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП, указали су и браниоци оптуженог Александра Симовића, адвокати, Миодраг Рапић и Желимир Чабрило, те за оптуженог Звездана Јовановића, адвокат Ненад Вукасовић, као и браниоци оптужених, Бранислава Безаревића и Сретка Калинића, адвокати Владан Вукчевић и Александар Ђорђевић, те и бранилац оптуженог Душана Крсмановића, адвокат Вељко Делибашић, које Врховни суд оцењује неоснованим из истих разлога које је дао за изнете жалбене наводе браниоца оптуженог Милорада Улемека.

Такође, нису основани ни жалбени наводи браниоца оптуженог Душана Крсмановића да је наводно исказ сведока сарадника Миладина Сувајџића од 15.04.2004. године, непотпуно пренет у транскрипте, јер су изостављене узречице које је он изговарао – на пример (много пута понављао „како се зове“).

Из таквог навода очигледно је да ни сам бранилац не указује да су из исказа сведока сарадника Сувајџића изостављене неке чињенице које је он износио, а односе се на опис радњи извршења дела и извршиоце, дакле, на неке одлучне и важне чињенице, да би то евентуално доводило у питање истоветност исказа овог сведока сарадника са транскриптима тог исказа.

Читањем, пак, записника путем монитора, првостепени суд је, супротно истицањима истог браниоца, обезбедио странкама у поступку, да се на одговарајући начин упознају са садржином записника, па су и у том смислу неосновани жалбени наводи браниоца оптуженог Крсмановића, којим се указује да је наводно неправилном применом одговарајућих одредаба ЗКП, суд повредио право оптуженог на одбрану, и тиме учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 368. став 2. ЗКП.

Указивање бранилаца оптужених на битну повреду одредаба кривичног поступка у смислу незаконитог објављивања потернице, непосредно након извршеног атентата на премијера, Врховни суд оцењује неоснованим, јер је од стране првостепеног суда, на јасан и недвосмислен начин образложено, како је до издавања потернице дошло, као и која лица су учествовала у њеном доношењу.

Такође из образложења побијане пресуде произилази које су активности предузете у њеном доношењу. Ово поготову када се има у виду објашњење дато у образложењу првостепене пресуде да су предузете активности оптуженог у два неуспела покушаја лишења живота премијера већ указивала на могуће извршиоце атентата који потичу из криминогене средине тзв. земунског клана, из којег потичу оптужени из овог кривичног предмета, као и појединих чланова ЈСО-а, а што је посебно било индикативно након догађања код хале „Лимес“ и сазнањем за Дејана Миленковића као актера тог догађаја, за чију повезаност са тзв. земунским кланом, су органи МУП-а, већ имали одређена обавештења и сазнања.

И остали жалбени наводи изјављених жалби уколико се односе на битне повреде одредаба кривичног поступка, оцењени су неоснованим.

Побијајући првостепену пресуду због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и у вези са тим због повреде кривичног закона, жалбама изјављеним у корист оптужених (осим у жалбама оптуженог Крсмановића и његове супруге), указује се да изведени докази нису пружили првостепеном суду поуздан основ за закључак да су наведена оптужена лица извршила кривична дела за која су оглашени кривим.

При томе, се детаљно, посебно жалбама оптужених, Александра Симовића и Звездава Јовановића, те њихових бранилаца и бранилаца оптужених, Милорада Улемека, Милоша Симовића, Милана Јуришића и др., уз понављање раније одбране оптужених, даје сопствена анализа и оцена изведених доказа, другачија од оне коју је првостепени суд изнео у побијаној пресуди.

Врховни суд те жалбене наводе оцењује неоснованим, а правилним закључке првостепеног суда да су све инкриминисане радње оптужени предузели управо на начин и под околностима како је то ближе описано у целој изреци првостепене пресуде, као и у одговарајућим деловима образложења.

Правилност чињеничних закључака првостепеног суда заснована је на бројним изведеним доказима које је тај суд веома детаљно анализирао, појединачно и у међусобној повезаности, те дао јасне и аргументоване разлоге за своје закључке о томе које доказе је оценио веродостојним и због чега, као и које чињенице је из истих несумњиво утврдио.

У оквиру оспоравања потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, у делу првостепене пресуде који се односи на убиство премијера Ђинђића од 12.03.2003. године, свим жалбама бранилаца оптужених, оспоравају се чињенице везане за:

- начин проналажења трагова на лицу места,
- начин утврђења и опредељења места на којем је сада пок. премијер, др Зоран Ђинђић стајао у тренутку задобијања смртоносног хица, тзв. „стајна тачка“.
- те положаја његовог тела у том тренутку, као и начина његовог кретања непосредно пре задобијања наведеног хица, на улазним вратима Владе Републике Србије.

Такође се истим жалбама, износе разлози због којих ти браниоци сматрају да околности које се односе на време и место проналажења делова муниције, чаура као и пушке из које је извршен атентат, ћебета на прозору канцеларије 55 у улици Гепратовој број 14, у Београду, као места са којег је извршен атентат, доводе у питање правилност утврђеног чињеничног стања.

У том контексту, посебно је у жалбама наглашено, да је и у току овог кривичног поступка оспораван начин проналажења материјалних доказа, начина на који је извршен увиђај од стране истржаних судија који су били присутни приликом започињања ове доказне радње, у вези са чим браниоци пледирају на подметање доказа уз указивање да се ради о монтираном процесу.

Ожалбеним жалбама, нарочито се наглашава да је у току трајања овог кривичног поступка од стране одбране, инсистирао да се у доказном поступку изврши реконструкција критичног догађаја, али је првостепени суд одбијао да тај доказ изведе, а изостанак реконструкције, управо по мишљењу бранилаца, чињенично стање у овом делу оптужења чини непотпуно утврђеним.

Поред тога, у жалбама се износи мишљење, да је само реконструкцијом било могуће на поуздан начин проверити веродостојност других доказа, који садрже податке о напред изнетим спорним чињеницама.

У вези с тим, жалбама је указано и на потребу вештачења од стране комисије вештака састављену од тима балистичара, медицинара, оружара, физичара и хемичара и осталих вештака одређених струка, које је требало да одреди суд, а која би комисија могла дати одговор на, у кривичном поступку од стране бранилаца указана спорна питања.

Све наведене жалбе, даље указују на погрешно оцењен исказ сведока, возача Владе Републике Србије, Сапе Симића, због које је, по тврдњама бранилаца, такође првостепени суд дошао до погрешних чињеничних закључака у погледу начина кретања сада покојног премијера Зорана Ђинђића и улаз у означену зграду, Владе Републике Србије, као и положаја његовог тела, у тренутку задобијања предметног смртовог хица, посебно у односу на врата улаза број 5 у улици Немањиној број 11.

Свим тим жалбама, такође се оспорава, да је суд из изведених доказа на несумњив начин утврдио, колики је број хитаца критичном приликом испаљен, односно да ли се радило о два или три хица, при чему браниоци инсистирају да су постојала три хица и позивају се на одређене доказе, даје њихову детаљну анализу, те сходно томе дају и своје закључке, супротно од оних који су изнети у првостепеној пресуди, а са посебним нагласком на различите величине улазно-излазних рана, које су критичном приликом задобили како сада покојни премијер Зоран Ђинђић, тако и његов пратилац Милан Веруовић.

У вези са тиме, браниоци изnose и тезу да је критичном приликом пуцано из различитих оружја, да је употребљена муниција различитог калибра, а у вези са тим доводе у питању и локацију са које су предметни хици испаљивани, као и врсту оружја из којих су повреде оштећенима нанете.

Најзад, заједничко за наводе свих бранилаца у жалбама је, указивање на чињеницу, да је потерница за одређеним оптуженим лицима издата непосредно након извршења атентата, те се због начина и времена издавања исте, жалбама бранилаца указује на сумњу, да је процес против тих оптужених монтиран, да није заснован на чињеницама и аргументима, будући да је првостепени суд, углавном изводио само оне доказе који су поткрепљивали тезу оптужбе, док је извођење доказа које је одбрана предлагала ради утврђивања одлучних чињеница, од којих је најзначајнија реконструкција, првостепени суд одбијао.

Насупрот наводима жалби бранилаца оптужених и оптуженог Звездана Јовановића, Врховни суд налази да је првостепени суд, након спроведеног кривичног поступка, на несумњив начин утврдио све напред наведене спорне чињенице које се

тичу критичног догађаја, дана 12.03.2003. године, када је извршен сам чин атентата на пок. премијера Ђинђића и то како на основу материјалних доказа, трагова пронађених на лицу места, тако и на основу исказа оптуженог Звездана Јовановића датог у преткривичном поступку дана 07.04.2003. године, пред органима МУП-а, тачније његово потпуно признање извршења кривичног дела, исказа оптужених Душана Крсмановића и Саше Пејаковића из преткривичног и претходног поступка, исказа бројних сведока и сведока сарадника, који су у највећем делу у најбитнијим спорним чињеницама идентични, налаза и мишљења судских вештака, записника о увиђају са лица места и крим. техничке документације која се налази у списима предмета, и најзад на основу признања које је и оптужени Душан Крсмановић изнео током кривичног поступка.

Дакле, у самом поступку утврђивања правилности и потпуности утврђеног чињеничног стања у овој кривично-правној ствари од стране првостепеног суда од посебног је значаја исказ оптуженог Звездана Јовановића, тачније његово признање извршења кривичног дела дато на записнику од 07.04.2003. године пред органима МУП-а, а које је првостепени суд правилно оценио веродостојним, јер он наведеним исказом, до детаља описује сам начин извршења кривичног дела, тачније атентата извршеног критичног дана на, у изреци описаном месту и времену, и то у 12,25 минута у дворишту зграде Владе Републике Србије, у Немањиној улици број 11, тачније испред улаза број 5.

Том приликом, оптужени Јовановић се лично изјаснио о начину испаливања смртоносног хица, као и догађајима који су претходили атентату и договорима око извршења истог, а тичу се претходних покушаја реализације атентата од 16.02. и 21.02.2003. године, на потезу ауто-пута Ниш-Београд, код Бубањ Потока, односно код Хале „Лимес“ на Новом Београду.

Наиме, из његовог исказа несумњиво је утврђено да је приликом извршења кривичног дела убиства премијера Зорана Ђинђића, он пуцао из пушке – ГЗ (исеченог-избрисаног фабричког броја), на којој је био постављен оптички нишан – „Карлцајс“, са ознаком „Диавари“-ДА број 1304903 и то метком калибра 7,62 x 51 мм – „Винчестер“, произвођач „Први партизан“, Ужице, и то хицем испалиеним са прозора канцеларије 55, други спрат, ул. Адмирала Гебрата број 14, из ког оружја је и са истом муницијом, извршен и покушај убиства пратиоца премијера Ђинђића, оштећеног Милана Веруовића.

Изnoseћи даље појединости извршеног атентата, оптужени Јовановић је на наведеном записнику у преткривичном поступку од 07.04.2003. године, навео да је он лично ликвидирао председника Владе Зорана Ђинђића, а да је десетак дана пре овог догађаја био на Копаонику са оптуженим Милорадом Улемеком, који га је обавестио, да ће имати великих проблема са Хагом, а што је опет Милорад Улемек сазнао од неких људи, да ће јединица на чијем се челу у својству заменика команданта налазио Звездан Јовановић, Јединица за специјалне операције, бити расформирана.

Са првооптуженим Милорадом Улемеком, оптужени Јовановић је имао добре професионалне односе, наводећи да се они познају од 1994. године, али само кроз посао, и да чак претпоставља, да је након одласка са чела Јединице за специјалне операције Милорада Улемек-Легије, новопостављени командант Душан Маричић-

Гумар, њега, Звездана Јовановића поставио за заменика, управо по препоруци Милорада Улемека-Легије, што на извештајан начин такође говори о њиховим добрим професионалним односима.

Првооптужени Јовановић је на јасан и недвосмислен начин, а како је то описано у изреци првостепене пресуде под I и II, описао начин његовог састајања на Копаонику са Ненадом Шареом званим Шкене, у потпуности описујући и њихов разговор у два наврата, објашњавајући да је на тим састанцима у Брзећу, испод Копаоника, сусретао и Душана Спасојевића и Милета Луковића – Кума, а након којих сусрета се он вратио за Београд, са Жељком Тојагом, објашњавајући које разлоге је команданту Маричићу изнео за свој повратак.

Детаљно је објаснио конкретне договоре са Милорадом Улемеком-Легијом око реализације атентата на пок. премијера Ђинђића, који га је приликом тих договора убеђивао у то, да ће се у потпуности циљ, спречавања одласка припадника Јединице за специјалну операцију у Хаг, (због чега је ова акција и добила назив „Стоп Хагу“) као и спречавање расформиравања наведене јединице, управо постићи убиством премијера Ђинђића.

Због тога је, како је објаснио, његов мотив управо био спасавање Јединице за специјалне операције на чијем је челу у својству заменика команданта он био, као и спречавање испоручивања чланова Јединице за специјалне операције Хагу, а не никако материјални мотив.

Што се тиче конкретно спровођења акције реализације атентата на премијера Ђинђића, оптужени Јовановић је даље објаснио да су након одустајања од локације у улици Бирчаниновој, са које је требало да се изврши атентат и која је била идеална по њему, јер је он лично измерио даљину уз помоћ даљинометра и утврдио да се радило о удаљености од 230 метара, од места са којег је требало извршити атентат до места где би се налазио покојни премијер, локацију у улици Адмирала Гепрата број 14, и то канцеларију број 55 на другом спрату, пронашли Нинослав Константиновић и још неко, а што је иначе потврдио током изношења своје одбране и оптужени Крсмановић Душан, појашњавајући да су ту локацију пронашли Нинослав Константиновић, Александар Симовић и он, Душан Крсмановић.

На лице места Звездан Јовановић је отишао, дакле у улицу Адмирала Гепрата број 14, аутомобилом марке „Пасат“ заједно са Нинославом Константиновићем и Александром Симовићем, тачније како каже Јовановић, да су са њим били „Ацо и Нино“, док је возач био Владимир Милисављевић звани „Будала“.

Испред зграде у Гепратовој улици имали су обезбеђено паркинг место, које је пре њиховог доласка обезбеђивао оптужени Јуришић звани „Јуре“, који је долазио пре њих другим аутомобилом, и који би се у тренутку њиховог наласка уклањао са тог места да би се они могли упаркирати, а након чега би Нинослав Константиновић, након плаћања паркинга, улазио до наведених просторија на другом спрату, тачније канцеларија број 55, и у случају да је ситуација „чиста“, позивао њих, тачније њега Звездана Јовановића и Александра Симовића који је носио пушку у торби, као и неки алат, са ког места би чекали наилазак премијера Ђинђића.

После пар одлазака, а након чекања премијера Ђинђића, отишли су сви у стан тзв. штек „Тројка“, где је још пар пута видео првоокривљеног Улемека, који му је понављао при тим кратким сусретима да је све припремљено.

Задатак Владимира Милисављевића званог „Будала“ по речима оптуженог Јовановића, био је да он сво време док се они налазе на другом спрату у згради у Гепратовој седи у возилу и њих чека, како би их могао возити након извршене акције, док су се у његовој близини налазили и Кум Луковић и Сретко Калинић за случај њиховог обезбеђења приликом извлачења након спроведене акције, да је приликом њиховог боравка у канцеларији број 55 у Гепратовој телефон за везу био код Аце, коме су се јављали, како оптужени наводи, Миша и Кум Луковић.

Критичног дана 12.03.2003. године, прозор на канцеларији број 55, на другом спрату у улици Гепратовој број 14, био је отворен а на рагасто прозора стављено шарено ћебе, тамније боје, за које оптужени Јовановић незна ко га је донео, с тим да је он седео на фотељи или столици непосредно испред прозора.

Пушка је била извађена из торбе и наслоњена поред њега, да се не види у случају да неко наиђе у предметну канцеларију, а иначе тим приликама ништа нису јели док је он пушио цигарете, али је опушке одвајао у једну картонску кутију, и није их бацао у ту просторију.

У једном тренутку је Аци јављено да Ђинђић стиже, у ком тренутку он заузима позицију и седа на столицу.

Објашњава да не могу да виде премијера, а да је цев наслоњена на ћебе тако да само мало вири. Најлази колона возила, објаснио је оптужени Јовановић, у оквиру које се зауставља и аутомобил у којем се налази премијер Ђинђић, када он види да му момак из обезбеђења, излазећи из тог аута, износи штаке.

Објашњава да не може да пуца од тог момка, да се тек ствара позиција за пуцање када премијер Ђинђић долази до близу улазних врата у зграду Владе, улаз број 5, када примећује да је некако чудно окренут, некако са стране.

Не може да објасни у свом исказу која је тачна позиција премијера, али се ради о делићу секунде, када се ствара моменат за пуцање, кад он испалује један хитац, а затим је хтео да потврди погодак и пуцао други пут.

Не зна како је погођен тај момак, мислећи на обезбеђење премијера, тј. на оштећеног Веруовића. Први погодак, који је испалио, наводи Звездан Јовановић је сигуран. Није му била намера да погоди момка из обезбеђења али дозвољава могућност да је он ушао у путању његовог другог испалеог метка.

Објаснио је да није могао да гађа премијера Ђинђића у главу јер је он био врло кратко времена откривен, да му није познато где је након пуцања пала чаура, наводећи да је био договор, а што је он тражио од Аце и Нинослава, да запале ову канцеларију, што није учињено, већ су кренули ка вратима када је он додао пушку Аци, а он из зграде истрчавао држећи у руци пиштољ.

Навео је да је приликом изласка из наведене зграде видео једну жену (ради се о лицима сведоцима из Гепратове улице број 14, који су потврдили током главног претреса да су након што су чули пуцњеве, видели истрачавање три лица из њихове зграде).

Звездан Јовановић је објаснио и то да је од одеће имао црну јакну на себи и црну капу, што је касније остало у стану у улици Војводе Степе, у згради у горњем делу те улице, док су Нјанослав и Ада имали смеђе перике и наочаре – имитација наочара за вид, те да су након извршеног атентата ужурбано изашли из зграде, да он не зна ко је носио тачно пушку, а ко торбу, с тим да се изјаснио да је онај „Брадоња Нино“, имао пиштољ, те су се након истрачавања из зграде одмах упутили и ушли у аутомобил марке „Пасат караван“, који је већ био упаљен, а коме их је чекао Владимир Милисављевић „Будала“, и одвезао до гараже на Новом Београду.

Том приликом он је изашао из аутомобила, прешао аутомобил у коме су се налазили Миле Луковић Кум и оптужени Калинић, а затим отишли до једног стана такође у улици Војводе Степе у којем није било никог, у ком стану је он и касније остао, понављајући да му је за ово што је учинио, мислећи на ликвидацију пок. премијера, није била обећана никаква накнада, нити новчана награда, управо због тога што он није кримјаналац, понављајући већ изречене мотиве овако предузетих кривично-правних радњи.

Додао је и то, да у догађајима везано за лишење живота пок. премијера, није нико учествовао из јединице, осим Жељка Тојаге, званог „Жмиги“, мислећи при томе на учешће наведеног оптуженог у претходним покушајима извршења атентата код Бубањ Потока и Хале Лимес 16. и 21.02.2003. године, те да га је, како је објаснио, оптужени Тојага „слепо“ слушао.

У свом исказу је оптужени Јовановић, а што је подробно објаснио првостепени суд, навео, да је пушку из које је убио премијера Ђинђића претходно испробавао на Фрушкој Гори, вршећи њено упуцавање, када је утврдио да је одлична, такође објашњавајући и детаље везане за муницију која се користи за деловање овог оружја.

Овакво обиље конкретних и јасних података, које је у свом исказу изнео оптужени Звездан Јовановић, везаних за покушај атентата пок. премијера у два наврата, као и само извршење атентата критичног дана, уз изношење података, који по налажењу Врховног суда, по својој аутентичности, могу бити познати само ономе ко је учествовао у одређеном кривично-правном догађају, не само да исказ овога оптуженога сам по себи чине уверљивим и истинитим, већ су чињенице које је он изнео у напред изнетом исказу у сагласности са бројним другим изведеним доказима и чињеницама, које из истих произилазе, а пре свега материјалних трагова затечених на лицу места (траговима крви, општењем чаурама, и њиховим деловима, општењима на самом објекту зграде Владе Републике Србије, и то улазу 5).

Стога се, по оцени Врховног суда, крајње неуверљивим и неприхватљивим показују тврдње оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца изнетим у жалбама, да је наведени исказ од 07.04.2003. године у преткривичном поступку, оптужени изнео под притиском, из страха за своју породицу, у ситуацији када је

владала атмосфера линча услед убиства премијера, и када су њему предочаване претње и опасности, које би могле задесити чланове његове породице.

С друге стране, објашњење, које је оптужени Звездан Јовановић дао у наведеном исказу, да је испалио два хица, приликом атентата на пок. премијера, са означеног места канцеларије број 55, у улици Адмирала Гепрата 14, а не три хица, како се то неосновано тврди у жалбама бранилаца и окривљених, потврђују у својим исказима сведоци Милан Бојић, Бранко Бугарски, Милена Ружић, Миленија Николић, Драгољуб Мићићеловић, Биљана Стајков, Данило Копривица, Влајко Вујадиновић, Зоран Трајковић, Мирослава Гарић и Зоран Петровић, а који су се изричито изјаснили да су критичном приликом чули један за другим, укупно два пуцња, због чега је правилно по оцени Врховног суда, првостепени суд засновао такав свој закључак о постојању два хица која су критичном приликом испалиена, с тим да сведоци Бранко Бугарски, Милена Николић и Драгољуб Мићићеловић, потврђују и део наведеног исказа оптуженог Јовановића о томе, да су заиста он и оптужени Константиновић и Александар Симоновић, критичном приликом боравили у наведеној згради у улици Гепратовој број 55, када су навели да су видели тројицу момака који су, након што су они чули наведене пуцње, одмах истрчали низ степенице из наведене зграде, од којих су двојица момака имали оружје, уз то прецизирајући сведок Бугарски и Мићићеловић, да је један од њих имао пушку а други пиштољ, које прецизне детаље управо износе у свом исказу и оптужени Јовановић, наводећи да је пушку додао приликом истрчавања Аци, а он са собом носио пиштољ.

Такви искази наведених сведока, послужили су основано првостепеном суду, као један од сигурних доказа, да је атентат на премијера извршен управо са означеног места, каквом закључку иду у прилог и чињенице констатоване у материјалним доказима, записнику о увиђају који садржи констатоване трагове затечене на лицу места приликом увиђаја и крим. техничког прегледа лица места, и то трагови крви, пронађене чауре, испод прозора наведене канцеларије, као и ћебе у канцеларији број 55, на рагастоу прозора, што је све даље првостепени суд нашао за утврђено, и на основу налаза вештака балистичара и вештака судско-медицинске струке (о чијим садржинма ће још бити речи у овој пресуди у њеном одговарајућем делу).

Да је место са којег је извршен атентат на сада пок. премијера Ђинђића, означена зграда у улици Адмирала Гепрата 14, како то правилно закључује првостепени суд, произилази чак и из исказа сведока Александра Бјелића, возача пок. премијера, Милана Веруовића, шефа његовог обезбеђења, Срђана Дробњака, Драгана Настића, Драгана Лалића и Љубише Јаношевића, Срђана Бабића и Бобана Пурића, који су чланови обезбеђења пок. премијера и возачи аутомобила у његовој пратњи, а који су се сви без изузетка изјаснили, да када су чули пуцње, главу су окретали ка кафићу „Монумент“, а који кафић се налази управо испред зграде из које је пуцано, односно окретали главу према наведеној улици – Адмирала Гепрата.

Сходно изнетом, правилно је првостепени суд поступио када је таквим исказима наведених сведока, у означеним деловима веродостојним, (будући да су исти сагласни како међусобно, тако и исказу оптуженог Звездана Јовановића и наведеним материјалним доказима), поклонио веру.

Истовремено, Врховни суд налази да је правилно првостепени суд, неприхватљивим оценио исказе сведока Александра Бјелића, Милана Веруовића, Дробњак Срђана, Дражена Настића, Драгана Лалића, Љубите Јаношевића, Срђана Бабића и Бобана Пурића, у оном делу њиховог казивања, у којем наводе да су критичном приликом чули три пуцња – три хица, јер су такви њихови искази у супротности, како са садржином исказа оптуженог Звездана Јовановића у преткривичном поступку, напред цитираног, тако и исказима бројних сведока у предњим ставовима ове одлуке поменутима, а којима је суд првостепени правилно поклатио веру, а посебно са садржином материјалних доказа, која је таква, да се њима ни у једном тренутку није могла поткратити теза одбране, о постојању три хица, иначе изнета на главном претресу у току 2005. године, дакле око две године након извршеног атентата, а код чињенице да ова теза није поткратљена било каквим сигурним доказом, онда је она, и по оцени Врховног суда, апсолутно неприхватљива.

Другим речима, она је остала у домену неодређено изнете сумње од стране бранилаца оптужених, да је постојао трећи хитац, што је случај и са могућношћу испаливања хица којим је убијен пок. премијер, са неке друге локације.

По оцени Врховног суда, правилно је првостепени суд на несумњив начин утврдио стајне тачке, односно место и положај у којем су се критичном приликом налазили сада пок. премијер Зоран Ђинђић и његов пратила Милан Веруовић, у моменту када су погођени хицима које је испалио Звездан Јовановић и то, да је премијер тада био окренут леђима улазу у зграду Владе Републике Србије, улазу број 5, из Немањине улице број 11, у Београду, док је оштећени Веруовић леђима био окренут према улици Адмирала Гепрата, одакле се пуцало.

Дакле, по утврђењу првостепеног суда, у тренутку задобијања смртоносне повреде, Зоран Ђинђић, налазио се у непосредној близини врата улаза број 5, зграде Владе Републике Србије, улица Немањина број 11, окренут леђима према вратима зграде, ослоњен на десну ногу и штаке, окренут десним боком и десном предњом страном трупа према Гепратовој улици, одакле је дошао хитац, да би након задобијања повреде грудног коша и трбуха, његово тело било лако заротирано и пропало леђима кроз десна крила врата, гледано са паркинг простора у самој згради (када је највероватније настала огуљотина чела и колена).

Приликом самог пада, у простор испред степеништа у зграду Владе Републике Србије, његово тело заузело је положај потрбушке када је дошло - у том положају, до повређивања на бутини премијера на десној нози и то на средини задње стране десне бутине на висини од око 65 цм изнад равни табана, а на тај начин што је други хитац, који је погодио његовог пратиоца Милана Веруовића, приликом изласка из тела пратиоца, ударио у камену ивицу поред улазних врата, (траг број 10), и тамо се распрснуо.

Том приликом, делови метка су се одбили и изазвали повреде на десној бутини премијера, након чега је његово тело померено од стране других лица навише ка степеницама, а на шта указују трагови крви по степеницама, чија идентификација је по ДНК профилу указала да се управо ради о његовој крви, о чему су се детаљно изјаснили судски вештаци Наташа Миливојевић и Марија Ђурић у својим налазима и на претресима од 13.07.2005. године.

Оваква утврђења првостепеног суда, проистичу осим из, већ поменутог признања оптуженог Звездана Јовановића из преткривичног поступка, и на основу детаљно извршеног вештачења судских балистичара и медицинара, из којих је утврђено да је пок. премијер Ђинђић погођен у десни део груди, кроз који је изашао хитац на леву страну испод пазуха, брзином око 450 метара у секунди, а том приликом окрзнуо пластични рукохват штацие који је држао у левој руци, када је настала повреда на левој подлактици.

Неспорна је, такође и тренутна слабост пок. Ђинђића после задобијања хица, тако да се место на коме се налазио када је задобио хитац, и лежећи положај после хица, налазе фактички директно један поред другог, на улазу зграде Владе, док се даље утврђење првостепеног суда односи на смртоносне повреде које је пролазећи кроз тело покојног премијера овај хитац проузроковао, због чега је код њега наступила смрт, а што је све ближе описано у изреци ове пресуде, да би, након изласка из тела, тај исти хитац окрзнуо и штациу, тачније у део рукохвата исте, који је и оштетио, наносећи премијеру повреде на левој подлактици, а због удара, (кроз овај део штацие) скренуо, због чега и није ударио у зид зграде Владе, па како произилази из налаза и мишљења поменутих судских вештака, а што је правилно прихватио првостепени суд, није необично, што делови тог метка нису пронађени у близини места извршења кривичног дела.

Што се пак другог пројектила тиче, којим је погођен оштећени Милан Веруовић, пратилац премијера, утврђено је да је у тренутку, када је истим хитцем Веруовић погођен, он стајао пред улазом у зграду Владе број 5, леђима окренут улици Гелартовој одакле је долазио хитац, а метак који га је погодио, након изласка из тела, пошто му је нанео тешке телесне повреде описане такође у изреци пресуде, ударио је у камену ивицу поред улазних врата, (фиксирани траг број 10, приликом крим. техничког прегледа лица места и увиђаја, и тамо се распрнуо, с тим да су се делови метка одбили и изазвали повреде на десној бутини премијера, а у ком случају су врата на згради Владе морала бити отворена).

Из напред наведеног се изводи једини могући закључак, да је пројектил који се распао ударом у зид и начинио траг 10, испалиен након што је премијер био већ погођен на улазним вратима, а иста била отворена.

При томе, објективни доказ за кореспонденцију трага број 10, на зиду поред врата зграде Владе, са хитцем на Веруовића, јесу повреде на десној бутини премијера, у ком случају бутина је на одговарајући начин морала бити окренута ка трагу 10, и у ситуацији, када се повреде на бутини пок. премијера не могу објаснити никако другачије, осим да су проузроковане деловима овог метка, кореспонденција трага 10 са хитцем на Веруовића је апсолутно доказана, како то налази првостепени суд, а чије разлоге за овакво утврђење прихвата и Врховни суд Србије.

При томе, првостепени суд правилно није прихватио истицање одбране током овог поступка, да је до оштећења насталог на зиду поред улаза зграде Владе Републике Србије улаза 5, са десне стране поред врата, (дакле, поменути траг 10), да је ово оштећење настало након испаливања трећег хица, управо како је објашњено да тај траг јесте настао и представља секундарно оштећење хицем због чега је посебно било потребно утврдити, кореспонденцију поготка у тело – зид зграде Владе, и даље

оштећење на зиду, настало кроз траг број 10, те да ли тај траг кореспондира са поготком на телу др Зорана Ђинђића или оштећеног Веруовића.

У том контексту, налазом вештака за крим. технику из Висбадена, који је спроводио експерименталну анализу у лабораторијама, у најприближнијим условима и упоређењем са траговима на лицу места, несумњиво је утврђено да постоје разлике између хица који погађа стабилно и нестабилно, које се огледају у врсти дефекта на циљу (конкретно камену), уз дат приказ свих извршених анализа, и закључак да су:

- оба хица испалена из истог оружја и коришћена том приликом муниција 7,62 x 51 мм, произвођач Први партизан Ужице – „Винчестер“, што није спорио у свом исказу ни сам оптужени Јовановић.

- Да су хици испалени из пушке Хеклер и ХОК Г3, са посебним оптичким нишаном, а која је пронађена на Новом Београду, у реону блока 26, затрпана у грађевинском шуту у црној спортској торби.

- Да су хици испалени из ове пушке, утврђено је такође несумњиво по оцени првостепеног суда на основу налаза вештака и њиховог непосредног саслушања, и то вештака Градског СУП-а Београд, као и налаза вештака из Института за крим. технику СР Немачке из Висбадена, те прегледом пушке, и испаливањем муниције из исте и упоређивањем чаура, које су добијене приликом пробних испалења са чаурама које су пронађене на лицу места, улица Адмирала Гепрата 14, као и са чауром која је испалена приликом пробе ове пушке од стране оптуженог Звездана Јовановића на Фрушкој Гори, том приликом.

При томе, када се има у виду, да је вештачење обављено 25.03.2003. године, и извршено упоређење референтне чауре, калибра 308 Винчестер, која је пронађена 12.03.2003. испред прозора канцеларије број 55, у улици Гепратовој 14, одговарајућим начином са пушком Г3 Хеклер КОХ која је пронађена тога дана у близини блока 26, како је напоменуто, и када је утврђено да је:

- тачне те чауре испалено из ове пушке „Хеклер и КОХ Г3“, калибра 308 „Винчестер“ и да се та референтна чаура пронађена 12. марта са својим танетом налазила у пушци којом је убијен председник Владе, пок. Зоран Ђинђић,

- када је утврђено да 28 трагова влакана узетих из унутрашњег дела ташне у којој се налазила пушка Хеклер и КОХ Г3, брисаног фабричког броја, сигурно потичу од карираног њибета са прозора канцеларије број 55, а да при томе међу полиакрил влакнима нађеним на пушци и оквиру за муницију се налазило 499 узорака влакана која се по морфологији, материјалу, флуоросцентности и нијансама боја слажу са влакнима са њибета које се налазило критичном приликом у канцеларији 55 у Гепратовој улици,

Тада је несумњиво, и по оцени Врховног суда, потврђено признање оптуженог Звездана Јовановића, које га са већ поменутиим доказима, доводи у несумњиву везу са пушком из које је извршено убиство, а због чега је правилно првостепени суд утврдио чињеничну везу између оптуженог Звездана Јовановића као извршиоца кривичног дела убиства председника Владе Републике Србије, и покушај убиства његовог пратиоца,

као и са местом са којег је пуцано, те са оружјем којим је извршено кривично дело, поменутом пушком Хеклер и КОХ ГЗ брисаног фабричког броја.

Ово тим пре, када наведене чињенице, које је првостепени суд утврдио, проистичу поред признања оптуженог Звездана Јовановића датог у преткривичном поступку, и из исказа сведока сарадника Миладина Сувајдића и сведока Милана Бојића, Драгољуба Мићићеловића, Душана Дивца, Александра Микулића, Срђана Бабића, из записника о крим.техничком прегледу лица места и видео записника који је сачињен приликом вршења увиђаја од 12.03.2003. године, као и фото-документације која се налази у списима, те из налаза и мишљења вештака Института за крим. технику СР Немачке из Висбадена из којег је између осталог утврђено, и да на ћебету које је пронађено у улици Адмирала Гепрата број 14, на отвореном прозору канцеларије 55, постоје партикуле барутне гаражи, која се по свом склопу елемената подудару са барутном гаражи на референтној чаури, калибра 308 „Винчестер“ пронађене испод прозора где се налазило постављено ћебе, којом приликом је дакле, потврђена директна веза између трагова исте барутне гаражи.

Правилно је даље, по оцени Врховног суда, првостепени суд утврдио прихватајући закључке вештака из Института за крим. технику из Висбадена, до којих је дошло исцрпним проверама у лабораторији, а након преношења ситуације са места извршења кривичног дела, да положај претходно пронађених чаура (слика 12. и 13), се подудара са прозором канцеларије број 55, управо као могућих места са којих је извршено пуцање, као и постојање могућности одскакања чаура на косину крова где су пронађене (слика 18, на страни 11 Кт.-21 2003/1350/7 налаза од 12.05.2003. године).

Наведеним вештачењима такође је првостепени суд правилно утврдио, да су, пронађене чауре приликом вршења увиђаја у Гепратовој улици, и то једном олуку испод прозора канцеларије 55, а друга нижа од ње испод трске којом је био покривен кров кафића „Храбро срце“, имајући у виду при томе измерену раздаљину прозора од места где су чауре пронађене, и измерени угао између ове две зграде, након провере у балистичкој лабораторији.

Дакле, да су чауре након испаљивања хица са прозора ове канцеларије, могле пасти и наћи се на месту где су и пронађене.

Ово утврђење је од посебне важности и због настојања одбране да докаже, и током поступка као и наводима у изјављеним жалбама да чауре нису провађене на месту где је то констатовано записником о увиђају и видео записом, те да постоји могућност да су те чауре накнадно се нашле на месту на којем је то констатовано приликом вршења увиђаја, другим речима, да су подметнуте.

У овом контексту се жалбеним наводима указује да постоји разлика, а на основу исказа радника МУП-а Србије који су обезбеђивали критичног дана место са којег је извршено пуцање, тачније канцеларију 55 у улици Гепратовој, у погледу времена када су примећене констатоване предметне чауре, и времена које је означено у списима као време проналажења ових чаура.

Међутим, детаљном анализом чињеничног стања, које произилази из списка овог кривичног предмета, а односе се на ове околности, утврђено је да се време које је

званично означено као време проналажења чаура, односи управо на констатацију коју су дали радници вагрогасне екипе при одељењу МУП-а, који су вршили преглед места са којег је извршено пуцање, те је време, које је у њиховим извештајима констатовано, узето као званично у односу на сам тренутак проналажења спорних чаура, а које је време и једино било валидно и прихватљиво, јер је оно констатовано управо од оног организационог дела МУП-а које се бавило откривањем ових трагова на лицу места, из којих разлога су радници овог одељења били и упућени на лице места.

Због тога, чињеница да се ово време, обележено као тренутак проналажења чаура, које се не поклапа са исказима сведока присутних пре долажења ове јединице МУП-а, не може се сматрати релевантним у том смислу, да би могли довести у сумњу постојање самих чаура на месту где су оне пронађене, нити у било ком случају, по налажењу Врховног суда, поткрепити тезу одбране о подметању наведених чаура, због чега се ови жалбени наводи који се односе на ове наводно неутврђене чињенице, сматрају неоснованим.

Ако се има у виду да су детаљи садржани у признању оптуженог Јовановића у преткривичном поступку, по њиховом одласку, као извршиоца атентата са места извршења кривичног дела, које је такође првостепени суд неспорно утврдио.

Тачније:

- да су лице места напустили возилом „Пасат“, и то оптужени Јовановић и Александар Симовић и Нинослав Константиновић,

- да је наведеним возилом управљао оптужени Владимир Милисављевић звани „Будала“ што су потврдили не само сведоци из улице А. Гепрата, већ то произилази и из исказа оптуженог Крсмановића у преткривичном поступку, када је навео да је ово возило купио Миладин Сувајлић (сведок – сарадник), док је оптужени Милош Симовић на возило ставио тамне фолије да се не види његова унутрашњост,

- да је по упаркиравању у наведеној улици А. Гепрата број 14, критичног возила заиста дошло критичног дана, што произилази из исказа Милана Поповића, радника паркинг сервиса те исказа сведока сарадника Дејана Миленковића и Миладина Сувајлића,

- да је сведок, сада покојни Кујо Кријешторац, видео и са несумњивом сигурношћу препознао лице које је критичног дана било на месту, значи испред зграде из које је извршен атентат и препознао Владимира Милисављевића, на издатој потерници,

- када су се о постојању аутомобила „Пасат“, панчевачке регистрације, са затамњеним стаклима децидирано изјашњавали и саслушани сведоци Дејан Глишовић, Синиша Глишић и Гордана Живковић.

Такви детаљи, који по својој садржини, појединостима о којима се изјашњава у преткривичном поступку оптужени Јовановић, који су, по налажењу Врховног суда, могли бити познати само учеснику овог кривичноправног догађаја, а никако научени од

стране даваоца овог исказа, или наметнути њему, због чега је суд исказу Звездана Јовановића у овом делу, као усталом и његовом целокупном казивању везано за организацију покушаја атентата до саме његове реализације, покљонио веру у потпуности.

А када се сходно изнетом, овакво признање оптуженог Јовановића доведе у везу са налазима и мишљењима судских вештака Института за крим. технику СР Немачке из Висбадена, са стањем трагова на месту догађаја, суд је правилно утврдио да не произилазе објективне назнаке о испалењем трећем хицу, због чега је одбачена теза одбране да је на пок. премијера Ђинђића и његовог пратиоца Веруовића пуцано са неког другог места (Бирчанинова, Немањина), а који изведени докази, налаз и мишљење свих вештака уз исказ сведока сарадника и признања оптуженог Звездана Јовановића и Душана Крсмановића, оповргавају тезу одбране о постојању два снајперска гнезда и три хица, јер за то дакле није било објективних доказа током овог кривичног поступка, о чему је првостепени суд изнео детаљне разлоге које прихвата и Врховни суд као другостепени.

Указујући својим жалбеним наводима на непотпуно и потрешно утврђено чињенично стање, браниоци окривљених посебно указују на чињенице, које се тичу између осталог и различитих улазних и излазних рана покојног премијера Ђинђића и његовог пратиоца Веруовића, неутврђеном месту и положају тела оштећеног Веруовића, у тренутку када му је хицем нанета повреда као и његово кретање и положају после пада, путању зрна метка од места испалења до рањавања покојног председника Владе Ђинђића у погледу врсте и природе претрпљених повреда, што се односи и на његовог пратиоца оштећеног Веруовића, те са којим хицем кореспондира оштећење зграде пред улазом број 5, а које је приликом увиђаја означено као већ поменути траг 10, а за које спорне чињенице, које су се такве појављивале и на које су браниоци оптужених у току овог кривичног поступка указивали, првостепени суд је дао јасне и недвосмислене разлоге у образложењу пресуде, а на основу изведених доказа током главног претреса, а пре свега извршених вештачења од стране проф. др Душана Дуњића, вештака балистичара инжењера Миљана Куњадића, и свих осталих извршених у образложењу пресуде, наведених вештачења, заједничког писменог налаза и мишљења поменутих вештака и вештака Института за крим. технику из Висбадена који су свој писмени налаз дали 15.05.2003. године, а затим и стручно изјашњење 23.11.2005. године, као и кроз одржану видео конференцију путем које је суд саслушао 04.11.2006. године вештака балистичара Института за крим. технику из Висбадена г-дина Салзигера, у којим налазима је и мишљењима свих поменутих вештака није било противречности.

Стога се не може прихватити теза жалбених навода о постојању непотпуних, неутврђених чињеница везаних за све ове околности, тим пре што је првостепени суд својим решењем од 07.06.2005. године, тражио разјашњење појединих чињеница које су напред наведене као спорне, достављајући при томе Институту крим. технике, вештацима из Висбадена, оне податке који, по ранијим вештачењима нису били познати овим експертима, а у циљу отклањања свих недоумица и дилема пре свега у погледу постојања две хипотезе које постоје у балистичкој експертизи Института у Висбадену у погледу оштећења на згради Владе Републике Србије испред улаза 5, (овде обележено трагом 10), што се претпоставља да је настало, или од хица којим је погођен пок. председник Владе Републике Србије др Зоран Ђинђић, или од хица којим је нанета

прострелна рана оштећеном Милану Веруовићу, уз посебну напомену да је потребно, да се вештаци крим. института у Висбадену, изјасне имајући у виду и мишљење наших вештака, да ли је ово оштећење (траг 10 који је маркиран приликом вршења увиђаја), потиче од хица који је проузроковао прострелну рану оштећеног Веруовића, а што је било битно за утврђивање чињеничног стања и стајних тачака премијера Ђинђића и оштећеног Веруовића.

Дакле, и овим допунским вештачењем, које је достављено суду и означено као IV вештачење из Висбадена, садржано у списима овог предмета, све те напред спорне чињенице садржане у жалбеним наводима бранилаца оптужених као непотпуно утврђено чињенично стање, су разјашњене, о чему се у својим претходним ставовима изјаснио Врховни суд, прихватањем закључака првостепеног суда, и то свих околности које се тичу и механизма настанка телесних повреда пок. премијера и његовог пратиоца, тачног места на коме су се налазили, и њихов положај у односу на место са којег је пуцано у време задобијања смртоносне повреде у односу на премијера и повређивањем његовог пратиоца, као и околности везане за њихово кретање тела после рањавања, као и место пада и положај после рањавања уз неспорно разјашњење чињеница, везаних за загађивање између прозора са којих су испаљени хици, и места где се налазио покојни премијер Зоран Ђинђић, брзину кретања хица приликом уласка и изласка из његовог тела, због чега је чињенично стање, у погледу ових, како се жалбама бранилаца наводи погрешних или непотпуно утврђених чињеница, садржаним у жалбама свих бранилаца, апсолутно потпуно и правилно утврђено како то налази Врховни суд.

Прихватајући чињенично стање, утврђено од стране првостепеног суда као правилно и потпуно, у контексту наведених жалби свих бранилаца, којима се првостепена пресуда побија по овом основу, Врховни суд Србије је, као што је то учинио и првостепени суд, посебно ценио садржину исказа шефа обезбеђења – пратиоца премијера пок. Зорана Ђинђића, Милана Веруовића, и његовог возача Александра Бјелића из истражног поступка, а које разлоге (у погледу прихватања као основаних њихових поменутих исказа из истражног поступка, а с друге стране неприхватања њихових навода на главном претресу), је првостепени суд детаљно на странама 323-329 првостепене пресуде образложио, које образложење у потпуности прихвата Врховни суд као другостепени.

Ово због тога што су све спорне чињенице, обухваћене жалбеним наводима бранилаца, они фактички описали у истражном поступку као своје исказе који су у потпуности у сагласности са другим изведеним доказима, а посебно са налазима и мишљењима вештака балистичара Милана Куњадића, вештака медицинске струке Душана Дуњића, као и представника Института за крим. технику из Немачке, тачније из Висбадена, инжењера г-дина Салзигера.

Наиме, оштећени сведок Милан Веруовић је у истрази, објаснио начин кретања и положај, на улазу у зграду Владе Републике Србије, пок. премијера, када је навео, што је видљиво из записника од 14.07.2003. године описујући положај премијера и његово кретање као и положај његовог тела код улаза број 5, а затим положај тела када пада у зграду Владе Србије, следеће:

„Он је био у оваквом положају...“, а затим објаснио:

„Возач Бјелић Александар је зауставио возило у коме су се налазили оштећени Веруовић и пок. премијер, тачно испред врата улаза број 5, десном страном возила примакао према тим вратима, те је од врата возила до ових улазних врата улаза број 5, било највише три до четири метра.“

„Када се возило зауставило прво сам ја изашао, и изнео сам штাকে, које су као и раније биле код мене и тапна премијерова, затим отворио његова десна врата и додао му штাকে...“

„Премијер је изашао из возила тако што је прво избацио десну ногу, ухватио се за штাকে и из возила изашао, ја сам му прихватио штাকে док их је наместио, а затим кренуо напред ка вратима овог улаза 5...“

„Деловало је по мојој процени да је направио још 3-4 корака и да стигне до врата која су била затворена...“

„Када смо раније долазили, дешавало се да наиђемо на затворена врата али ретко, обично су била отворена. Иначе се ради о вратима из два дела, тако што се десни део отвара према унутра с леве на десно, и то помоћу хидраулика – система који се налази са унутрашње стране, тако да када се врата отворе и пусте тај систем врати врата и затвори их...“

„Када се премијер упутио према вратима, ја сам био окренут према њему све док је стигао скоро до врата. Ја сам тада био иза њега можда на одстојању од око пола метра или можда нешто мало више, када је он стигао до првог степеника испред врата...“

„Тада сам се окренуо према возилу да затворим врата што сам и учинио и у том тренутку сам чуо један пуцањ, који је изгледало да долази из даљине. Одмах после пуцња, премијер је јакнуо, ја сам се окренуо према њему, а он је био у оваквом положају – *био је наслоњен леђима на врата, на које је требало да уђе и био је већ у паду кроз та врата ка унутра. Лице му је било окренуто према мени, лева рука са штаком му је била подигнута у паду, некако у пределу његове главе, са тако уздигнутом левом руком он је већ падао кроз врата унутра, он је целом дужином тела пао унутра и практично су му вани остала само стопала.*

У том моменту када сам чуо тај пуцањ и скоро истовремено његов јак, окренуо сам се према њему и видео га у овом положају, јер сам се окренуо према њему и кренуо сам према њему. У том моменту је уследио други пуцањ, који је по мојој процени био јачи од првог. Тада сам погођен у задњи део кука са десне стране.

Да би на истом записнику у даљем делу, везано за положај пок. премијера, оштећени сведок Веруовић навео:

„Према томе, ово што сам вам сада рекао у погледу положаја премијера, од момента када се упутио ка улазним вратима и тог положаја како сам га видео непосредно после тог првог пуцња, и његовог јаука, то је сигурно све тако. Једино ми је остало нејасно, како се он окренуо, од момента кад сам се ја окренуо од њега према

возилу да затворим врата, када сам га видео у том положају да је био практично леђима наслоњен на врата и са уздигнутом левом руком и штаком.“

Код оваквих исказа саслушаног оштећеног у истражном поступку, у тренутку када их исти даје непосредно после самог извршеног атентата, када му је сећање самим тим много свежије у односу на сва догађања, апсолутно су неприхватљива, како то правилно закључује првостепени суд сва његова тврђења са главног претреса, да је он истражном судији описивао, не догађај који се десио 12. марта, већ да се то односило, на ситуацију за коју се претпостављало да је могућа, када је премијер наилазио на затворена врата, а користо штаке због повређене ноге.

Овакву тврдњу сведока Веруовића и Врховни суд цени неуверљивим, нелогичном, тим пре што је приликом овог свог исказа био децидиран, описује догађај који се десио критичнога дана, као и начин улажења у зграду Владе Републике Србије, покојног премијера, тога дана, поготово када би апсолутно било нелогично да и истражни судија током тог поступка тражи од сведока да опише уобичајени начин кретања уласка премијера у зграду Владе, када су врата иначе затворена, а да га не пита о ситуацији која је предмет кривичног поступка и од значаја за разјашњење одређеног кривичноправног догађаја одређенога дана, у конкретном предмету у ситуацији која се односи на дан извршеног атентата.

С друге стране, возач пок. премијера Александар Бјелић, испитан у истражном поступку на записнику од 16.07.2003. године, критични догађај везано за излазак пок. премијера пок. премијера Ђинђића из аутомобила којим је он управљао објашњава тако да је видео, да је премијер направио два корака, према улазним вратима, одмакавши се толико да је ослободио простор да оштећени Веруовић затвори његова и своја врата, док је он све време седео на месту возача, а након што је премијер направио та два поменута корака, јер је већ био на степенику до самих врата улаза у зграду Владе, тада је Веруовић затворио обема рукама и своје и премијерова врата на возилу, погледао је напред и у том моменту чуо један пуцањ.

Није могао да оцени одакле исти долази, али је истовремено чуо и јаук премијера, у ком тренутку је погледао преко свог десног рамена према премијеру кроз стакло десних врата, и видео како премијер пада напред, кроз део врата, где је требало да уђе, истовремено видевши да пада главом и телом унутра кроз та врата. У моменту тог његовог падања чује други пуцањ и види како пада и оштећени Веруовић, који се у том моменту налазио између премијера и возила.

У даљем делу свог казивања пред истражним судијом навео је да није видео моменат и положај премијера у самом тренутку тог првог пуцања, а последњи његов положај који је видео како је већ објаснио, био је такав да је дошао до 10 цм од врата, а да ли се окренуо непосредно пре пуцања то није видео, објашњавајући даље његово (премијерово) уобичајено кретање и положај тела у односу на врата пре овог догађаја.

Наиме, навео је да постоји човек из обезбеђења зграде који би требало да отвори врата пред сам долазак, односно улазак премијера и да стоји испред врата у дворишту, али да се често дешавало да није тако рађено, те да је *чак од десет долазака, девет пута није било тако поступљено, већ су врата била затворена, да се то стање нешто поправило у последње време али је увек било овако као критичног дана.*

Када су наилазили на затворена врата, и то у периоду од када је премијер користио штাকে због повреде, он је помоћу штака, од возила до врата, правно два три корака да би дошао до њих, окретао се на своју леву страну, тако да је окретао вратима леђа и леђима одгурао врата ка унутра, пошто се тако отварају, у том положају је био, а тада су му груди и лице били окренути према суседној згради и возилу из којег је излазио.

Због тога претпоставља да је и тога дана на тај начин покушао да уђе, и претпоставља да је био у том положају када га је погодило зрно метка, а да је оштећени Веруовић био тај, пошто је био непосредно поред премијера, који је могао видети његов положај у моменту задобијања смртоносног хица.

У вези са таквим описаним начином уласка премијера у зграду Владе, и тренутка задобијања хица, и положаја у коме се налазио непосредно пре, и након задобијања истог, су наведени искази ових сведока у потпуности сагласни садржини налаза судских вештака – балистичара Миљана Кувадића, г-дина Салзигера као и проф. др Душана Дуњића, због чега Врховни суд Србије у потпуности прихвата утврђење првостепеног суда, о недвосмисленој сагласности тих налаза и мишљења поменутих вештака који су дати на основу анализе свих прикупљених изведених доказа током поступка, посебно на основу већ поменутих материјалних доказа и утврђених трагова, објашњених налаза и мишљења судских вештака током првостепеног поступка датих, а садржаних у образложењу првостепене пресуде.

При томе, у погледу наведених чињеница од стране свих бранилаца оптужених означених као непотпуно или погрешно утврђених током овог кривичног поступка, није било дилеме о томе да је сада пок. премијер Ђинђић, у тренутку задобијања саме повреде био у непосредној близини врата улаза број 5, окренут леђима према вратима, ослоњен на десну ногу, и да је он са предњом страном трупа (десним боком), био окренут према Гепратовој улици одакле је пројектил дошао, што произилази и из објашњења које су вештаци дали у погледу правца канала прострелине, локацију улазне и излазне ране, оштећења леве руке, оштећења на рукохвату штাকে, установљених трагова крви и других наведених изведених доказа, због чега произилази и несумњива кореспонденција између оштећења на штаки и повреде леве подлактице премијера пошто је метак након изласка из тела окрзнуо штаку и тада имао контакт са делом подлактице, када је дошло до њеног повређивања.

Исто тако, вештаци су дали конкретне и јасне одговоре на сва питања везана за нађене трагове на лицу места а посебно трага број 10, који је забележен приликом вршења увиђаја и у вези с тим, дали јасан и децидиран одговор са одређеним техничким подацима, због чега сматрају да је тај траг настао од делова метка, јер, траг 10 кореспондира са путањом хица који је погодио оштећеног Милана Веруовића, о чему је већ било речи, као што су дали и јасне одговоре на питање, због чега налазе да су обе чауре пронађене на лицу места, испуцане из исте пушке, те због чега налазе да је из једне пушке, са истом муницијом и са истог места извршено убиство премијера др Ђинђића, и покушаја убиства оштећеног Милана Веруовића.

Вештаци из Висбадена извршили су наиме проверу балистике ране, реконструкцију балистике ране дејством метка у лабораторијским условима, на блоку

желатина, на којем је напред и позади затегнута кожа, а што би било најприближније саставу елемената људског ткива, и сходно резултатима који су добили, дали одговоре на питања бранилаца оптужених, којима је указано на различите величине улазних и излазних рана, које су нађене на телу сада пок. премијера Ђинђића, приликом обдукције, и оних, констатованих приликом прегледа оштећеног Милана Веруовића, а при томе изнели јасне одговоре од чега све зависи величина улазних и излазних рана.

Насупрот томе, жалбеним наводима бранилаца оптужених, понавља се само неодређено и неаргументовано по налажењу Врховног суда, изнета сумња да различите величине улазних и излазних рана код сада пок. премијера и оштећеног Веруовића, указују на могућност да су настале из различитих оружја и метака различитог калибра, а што по налажењу овога суда, како то правилно закључује и првостепени суд не доводи у сумњу изнети закључак и налаз и мишљење вештака како из Висбадена тако и налаза и мишљења вештака из Београда, о разлозима због којих су наведене повреде, различите величине и поред тога што су нанете из истог оружја и метка истог калибра, а што је несумњиво утврђено током кривичног поступка.

У вези с тим се, неосновано оцењују жалбени наводи жалби, којима се указује да су вештаци из Висбадена у свом налазу, сугерисали „српском суду“ – првостепеном суду да се изврши реконструкција, јер је из писменог налаза и мишљења вештака, односно садржине и објашњења тог налаза видљиво, да је извршено фактичко балистичко вештачење у лабораторијским условима које је у вештачењу детаљно описано, па прва реченица на коју се браниоци позивају, да је нужно извршити то вештачење, је само истргнута из контекста, а њено право значење је видљиво из целине вештачења, да је било нужно, да се то вештачење балистички изврши, тј. изврши балистичка реконструкција, а што је од стране ових вештака управо и учињено у лабораторијским условима, како то у даљем преводу овог вештачења стоји.

Осим тога, налаз и мишљење судских вештака проф. Дуњића, инжењера Милана Куњадића и инжењера Салзигера, дакле дати од стручних лица у складу са правилима струке су недвосмислени, јасни и непротивречни, а прикупљени су на основу изведених доказа током поступка, материјалних доказа и утврђених трагова на лицу места, па се њихова сагласност пре свега односи на спорне стајне тачке премијера и његовог пратиоца у моменту када су погођени хицима, места одакле су хици испалиени и начин настанка повреде и положаја тела наков поготка хица и пада, имајући при томе у виду исказе сведока како из претходног поступка тако и са главног претреса, због чега се као неоснованим сматрају наводи жалбе да су налази дати погрешно и произвољно.

Приликом убиства премијера и рањавања оштећеног Веруовића, утврђено је да је коришћена иста муниција, с тим да се различите величине улазно-излазних рана, у конкретном случају код пок. Зорана Ђинђића и оштећеног Веруовића, појављују због тога, што исте не могу бити идентичне по величини и облику обзиром на различите делове тела које су хици погодили, и ткиво кроз које су се кретали, због у одређеном тренутку затегнутог ткива, положаја тела, евентуалног удара у препреку, конкретно коштану масу.

Због тога је, насупрот наводима жалби, извршен и преглед одеће премијера, покојног Ђинђића, између осталог и панталона, саслушана током поступка, вештак

Наташа Миливојевић које је у свом писменом налазу детаљно описала сва оштећења, мере и места где се оштећења налазе, конкретно на којим деловима гардеробе, па и на панталонама премијера Ђинђића.

При свему већ да сада изнетом, од посебног је значаја по налажењу Врховног суда, и утврђена чињеница која произилази из исказа оштећеног Веруовића и возача пок. премијера сведока Бјелића, да су критичном приликом, при доласку, непосредно испред улаза у Владу Републике Србије, путем радио станице позивали „Мораву 6“, (тачније обезбеђење на потезу унутрашњости зграде које се није јављало неколико пута), већ се, када су пришли згради аутомобили, оном у којем се налазио пок. премијер и његова пратња, јавило обезбеђење 5, што је спољна портирница, па када се све то има у виду, дакле, нејављање обезбеђења из саме зграде Владе, које самим тим врата на улазу није ни отворило, јасно је да такав начин понашања обезбеђења са „Мораве 6“ указују, да је тада описан начин, од стране наведених сведока, у погледу начина уласка пок. премијера у зграду Владе, када је леђима окренут ка тим вратима, управо могућ.

Конкретно закључивање првостепеног суда, о томе у чему он види утврђене чињенице, да је атентат на премијера извршен управо из улице А. Гепрата, потврђено је и исказима сведока Срђана Батића и сведока Јањушевића, чланова обезбеђења пок. премијера који су се изјаснили да су у тренутку кад су се чули пуцњи, а налазили су се у дворишту зграде Владе Републике Србије, видели отворен прозор у улици Адмирала Гепрата број 14, при томе сведок Бабић, наводом да је видео нешто налик на ћебе на прозору (што је у складу са казивањем оптуженог Звездана Јовановића у преткривичном поступку у којем је он навео да је неко ћебе донео у канцеларију, одакле је он пуцао, ставио на прозор), те је то потврђено и исказима сведока из Гепратове, радника ОУП-а Савски Венац, као и исказима других крим. техничара који су вршили криминалистички преглед лица места, тако да се у контексту изнетог, и место са којег је извршен атентат критичног дана на пок. премијера, не може доводити жалбеним наводима у сумњу.

Због тога Врховни суд налази, да је правилан закључак првостепеног суда, када напред изнете чињенице, неспорно доводи у везу са оптуженим Звезданом Јовановићем, као непосредним извршиоцем кривичног дела убиства председника Владе Републике Србије и покушаја убиства његовог пратиоца оштећеног Веруовића, а што даље указује да је првостепени суд потпуно и правилно утврдио напред наведене спорне чињенице које се генерално наводе као погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање од стране свих бранилаца, јер Врховни суд налази, да је у првостепеном поступку на ова кључна, напред побројана питања, релевантно за само утврђивање кривице оптужених за кривично-правне радње стављене им на терет, дат у потпуности недвосмислен одговор, који самим тим жалбене наводе браниоца чини неоснованим.

Сходно томе, Врховни суд оцењује неоснованим предлог изнет у наведеним жалбама, којима је указано на потребу вршења реконструкције предметног догађаја као и понављање вештачења од стране вештака који би у једној комисијској форми чинили посебан тим.

Ово због тога, што је у овој кривично-правној ствари извршено низ вештачења и то, судско-медицинско – (проф. др Душан Дуњић), балистичко – (инжењер Милан

Куњадић), од стране Института за крим. технику СР Немачке – (Висбаден), вештачење оружја и чауре од стране инжењера Стојана Костића и Милутина Вишњића, дактилоскопска идентификација папиларних линија, а у оквиру којих вештачења су биле укључене све струке са највишим научним достигнућима и технолошки оспособљене за утврђивање свих околности, уз могућност давања одговора на сва питања која пред вештаке поставља суд, другим речима људи, из области биолошке науке, судске медицине, балистике, криминалистичке технике, биологије, „а у ситуацији, када се жалбеним наводима формално и не доводи у питање садржина налаза и мишљења судских вештака, већ се истом само у формалном смислу побијају, (због чега су баш одређени вештаци вршили одређена вештачења), у конкретној кривично-правној ствари свеобухватно посматрано, сва та извршена вештачења и правилност приликом извођења истих, укључене све гране науке, напред поменуте, указују да није било потребе по налажењу Врховног суда, као што је правилно закључио и првостепени суд, за одређивање посебне комисије вештака који би били фактички један тим, како се то жалбама бранилаца указује, и то састављен управо од вештака истих струка, који су учествовали у овој кривично-правној ствари, а који су како је већ наведено на недвосмислен начин одговорили на сва пред њих постављена питања.

Следећа група чињеница, спорна кроз готово све жалбене наводе бранилаца окривљених, у делу, у којем се првостепена пресуда побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односи се на питање исказа сведока Саше Симића, вештачења дактилоскопске идентификације папиларних линија оптужених, као и питање реконструкције, тачније њеног неодређивања од стране првостепеног суда у току кривичног поступка, који је претходио доношењу побијане пресуде.

Што се тиче исказа сведока Саше Симића, првостепени суд је дао јасне и довољно убедљиве разлоге у првостепеној пресуди на странама 335-338 образложења исте, због чега није поклатио веру овом сведоку, а ваиме наводећи да је он у супротности са свим изведеним доказима, исказима сведока, сведока сарадника и материјалним траговима затеченим испред улаза број 5, у дворишту зграде Владе Републике Србије у Немањиној број 11.

Како је првостепени суд утврдио, овај сведок није се изјаснио о броју пуцњева, иако је са том чињеницом могао бити упознат много боље него они који су се о томе изјаснили, и могао чути исте, јер није седео у блиндираном возилу, што је био случај на пример са премијеровим возачем Сашом Бјелићем, који је ипак пуцње чуо, као што је и био случај и са осталим сведоцима из удаљених стамбених зграда и са секретарицом премијера Биљаном Станков, такође са позиције дубоко у унутрашњости зграде Владе.

Према томе, пред првостепени суд се и по налажењу Врховног суда поставља као индикативно питање, да се овај сведок, не пријављује ни у једном тренутку било ком државном органу који учествује у откривању починилаца овог кривичног дела, и околности под којима је оно учињено, иако се, како он сам каже, ради о очевицу догађаја, поготово у ситуацији када је навео да је о овом догађају разговарао са оштећеним Миланом Веруовићем (на његово инсистирање) после годину дана од извршеног кривичног дела, и да га је Милан Веруовић обавестио да ће бити позван на суд, као сведок али не и то, да ће га управо он (Милан) предложити за сведока.

Правилна је оцена је првостепеног суда, да је овај сведок предложен на крају доказног поступка, циљано, пошто су се готово сви предложени сведоци изјаснили о овом догађају и тек после датих налаза и мишљења судских вештака, уз образложење да једино чега се он сећа, у шта је сигуран, је то, је да је видео да је премијер приликом уласка у зграду Владе, био окренут лицем ка улазним вратима, која су била широм отворена, тачније једно крило, (мада ни за то није изнео сигурну тврдњу), а што је опет супротно утврђеном чињеничном стању на основу исказа саслушаних сведока, а пре свега самог општењеног Веруовића, у истражном поступку, о чему је већ било речи.

Међутим, првостепени суд правилно закључује да је нелогично, да поменути сведок не може да се изјасни, јер није пратио кретање премијеровог пратиоца Веруовића (иако Веруовић у свом исказу тврди, да је сво време непосредно поред премијера), већ само искључиво гледајући у леђа и потиљак премијера и његово кретање, па даље, не може да се изјасни докле тачно општењени Веруовић прати премијера, да не чује пуцњеве, нити види тренутак када је премијер погођен, где се тачно налази у том тренутку, али да и поред тога што је његова пажња усредсређена само на кретање пок. премијера Ђинђића, након премијеровог пада, види како двојица мушкараца истрчавају из дворишта зграде Владе, ка улици Немањиној, дакле види оно што не виде ни радници унутрашњег ни спољашњег обезбеђења Владе (Данило Копривица, Трајковић Зоран, Влајко Вујадиновић и други).

Због свих наведених нелогичности, супротности исказа овог сведока са осталим изведеним доказима, о чему је суд дао исцрпне разлоге, у ситуацији када општењени Веруовић знајући за овог сведока, њега не предлаже током овог кривичног поступка пре завршне фазе уколико је већ са њим разговарао годину дана након извршеног атентата, већ то чини при крају кривичног поступка са циљем, да се на основу његовог исказа и његове садржине предлаже реконструкција догађаја испред зграде Владе Републике Србије, тада, и по налажењу Врховног суда, правилан је закључак првостепеног суда, када није поклонио веру овом сведоку, а чиме по налажењу Врховног суда, није ни погрешно нити непотпуно утврдио ниједну чињеницу везану за кривично-правни догађај који се одиграо испред зграде Владе Републике Србије, због чега ови жалбени наводи бранилаца оптужених, не могу бити основани.

Што се пак тиче отисака папиларних линија, који су током овог кривичног поступка анализирани, и на основу којих је утврђено присуство оптужених у појединим становима и на одређеним предметима у оквиру њих, првостепени суд је у вези са њима оценио исказе саслушаних вештака који су вршили анализу отисака папиларних линија, чији су искази и дати на основу обављених анализа затечених трагова, по правилима науке из те области.

Трагови који су пронађени у овим становима, и касније извршена њихова дактилоскопска идентификација потврђују признање оптуженог Звездана Јовановића и исказе саслушаних сведока сарадника, посебно Миладина Сувајдића, (који је био лице задужено за изнајмљивање станова, за ову криминогену групу), па су због тога вештаци на основу трагова папиларних линија, на основу отисака који су остали на одређеним предметима, вештачењем утврдили да отисци потичу од одређених особа.

У том смислу искази саслушаних вештака били су исцрпни, како у погледу начина идентификације спорних отисака за оптужене у овом предмету, тако и у

погледу начина и времена на који је утврђено да достављени отисци припадају одређеном оптуженом, због чега су све примедбе које се односе на проналажење отисака папиларних лишија – трагова на покретним предметима, по оцени Врховног суда неосноване, уколико се односе на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Првостепени суд је одбио предлог одбране, да се у допуну доказног поступка током првостепеног поступка изврши реконструкција испред зграде Владе Републике Србије у улици Немањиној број 5, сматрајући овај предлог сувишним.

Ово због тога, што је првостепени суд стао на становиште да изведени докази у овој кривично-правној ствари, те обављена вештачења не указују да је потребно извршити реконструкцију, а што је став и Врховног суда Србије.

Наиме, одредбом члана 111. Законика о кривичном поступку, ставом првим предвиђено је да ради проверавања изведених доказа или утврђивања чињеница које су од значаја за разјашњење ствари, орган који води поступак може одредити реконструкцију догађаја која се обавља тако што ће се поновити радње или ситуације у условима под којима се према изведеним доказима догађај одиграо, а ако се у исказима појединих сведока или окривљених, радње или ситуације различито приказују, реконструкција догађаја ће се по правилну посебно извршити са сваким од њих.

Врховни суд оцењује да је закључак првостепеног суда, да се законом предвиђени разлози (проверавање изведених доказа или утврђивање чињеница које су од значаја за разјашњење ствари) предвиђени напред цитираном законском одредбом у односу на ову кривично-правну ствар нису стекли, правилан.

Ово због тога, што је током првостепеног поступка од стране првостепеног суда утврђена пре свега идентичност налаза судских вештака балистичара и Милана Куњадића и вештака балистичара Института за крим. технику из Висбадена, г-дина Салзигера, а у тој ситуацији, и у ситуацији када је потпуно правилно првостепени суд ценио и прихватио налаз судског вештака медицинске струке проф. др Дуњића и тврдњу да су повреде управо могле (обзиром на материјалне доказе), настати из правца и на месту како је то изнео проф. Дуњић у свом писменом налази и приликом неспорног саслушања, првостепени суд је нашао да искази појединих сведока, не могу бити основни разлог да се приступи реконструкцији догађаја, с обзиром да су искази ових сведока били предмет оцене суда у вези са осталим материјалним доказима које је суд извео током овог поступка.

Ако се има у виду да су оспораване објективне околности и место где су пронађене чауре, оштећења на зиду зграде Владе, код улаза број 5, оштећења у ходнику, положај жардињера на улазу испред зграде Владе - улаз број 5, положај трагова крви, оружја и муниције које су коришћене за извршење кривичног дела убиства председника Владе Зорана Ђинђића, и покушај убиства његовог прагвоца оштећеног Веруовића, а које су околности све биле предмет анализе од стране првостепеног суда, и на основу ње утврђене одређене чињенице, када су оружје и муниција били предмет вештачења вештака илжењера Стојана Костића и Милутина Вишњића, као и предмет вештачења Института за крим. технику у СР Немачкој - у Висбадену (а који су налази прочитани у доказном поступку на главном претресу, а

вештаци Костић и Вишњић, саслушани на главном претресу 11.07.2005. године), те се вештак Салзигер путем видео – конференције од 06.11.2006. године изјаснио о свим спорним околностима, тада јасно произилази да током кривичног поступка нису достављени докази, нити су констатовани трагови на неком другом месту, од оног, како је то констатовано приликом вршења крим. техничког прегледа лица места и увиђаја, и не постоје несагласни налази вештака у погледу најбитнијих околности овог кривично-правног случаја, због чега је правилно првостепени суд нашао да није било разлога да се одреди и изведе реконструкција у кривично-правној ствари.

Овакво уверење првостепеног суда, Врховни суд Србије цени правилним, поготово када се има у виду да је првостепени суд, кључне чињенице везане за убиство пок. премијера Ђинђића, као што су његова **стајна** тачка у моменту задобијања смртоносног хица, његов **положај** у односу на врата улазна зграде Владе Републике Србије, **место и правац** одакле је извршено испалење хица и све остале напред анализиране у образложењу ове одлуке, несумњиво утврдио пре свега цитираним исказима кључних сведока везаних за ове околности, оштећеног Веруовића и возача пок. премијера Бјелића, који су дати у истражном поступку, како је цитирано, његов положај, на несумњив начин описали, а што је подробно анализирано у претходном делу ове одлуке.

Када се при томе има у виду, да је суд ценио материјалне трагове затечене на лицу места, као неспорног места одакле је извршено пуцање на пок. премијера, што произилази како из материјалних трагова, тако и на основу сопственог признања оптуженог Јовановића у преткривичном поступку са записника од 07.04.2003. године, када се овако утврђен положај пок. премијера на основу изведених доказа, као и правац улазно-излазне ране кроз тело пок. премијера и оштећења штацие које је носио и подлактице, уклапају управо у путању испалењеног хица из правца Гепратове улице, када даље, првостепени суд, своју одлуку заснива на образложеним исказима сведока којима поклања веру у овој кривичноправној ствари, када кључне околности везане за убиство пок. премијера јесу потврђене наведеним вештачењима, о чему је такође било речи, као и када нису достављени никакви докази који би указивали на извршење атенатата са неког другог места, осим одакле је оно, и по потпуном признању оптуженог Јовановића извршено, нити они докази који би указивали на другачији положај пок. премијера у моменту задобијања смртоносног хица од оног, који су, како је већ објашњено, несумњиво приказали оштећени Веруовић и возач премијера Светозар Бјелић.

Тада, Врховни суд налази да у овој кривично-правној ствари није било чињеница које су биле неутврђене, а од значаја су за разјашњење ове кривично-правне ствари, нити је било потребе проверавања изведених доказа за које је суд, правилно утврдио да су сагласни, нити је конкретна кривично-правна радња исказима појединих сведока и окривљених различито приказана и доведена у сумњу, а што генерално указује и на то, да је током првостепеног поступка ова кривично-правна ствар у смислу утврђења свих релевантних субјективних и објективних околности релевантних за извршење овог кривичног дела – убиства пок. премијера Ђинђића, расветљена, због чега се због одбијања предлога за извођење реконструкције, не може доводити у питање правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, што је оцена Врховног суда.

Поред напред, жалбама свих бранилаца, изнетих указивања у вези са непотпуно и погрешно утврђеним чињеничним стањем, појединим жалбама оптужених и бранилаца, првостепена пресуда се побија по истом жалбеном основу и посебно у свакој од тих жалби указује на већи број чињеница које нису утврђене током трајања овог кривичног поступка.

Најпре, жалбом браниоца оптуженог Нинослава Константиновића се понавља његова одбрана, уз указивање да овај оптужени није учествовао ни у једној кривично-правној радњи за коју је оглашен кривим, оспорава се мотив извршења дела, и указује да је процес у целини монтиран, уз посебно потенцирање да чињеница боравка оптуженог на Копаонику, пре покушаја атентата пок. премијера Ђинђића од 16.02.2003. године, код Бубањ Потока, није поуздано утврђена.

Међутим, првостепени суд, је своја чињенична утврђења, везана за мотив извршења ових кривичних дела, за сваког од извршилаца прецизно утврдио и дао разлоге на јасан начин, које Врховни суд прихвата, а што је био предмет анализе ове одлуке у делу, у којем су анализирани наводи бранилаца везани за битне повреде одредаба кривичног поступка.

Што се пак тиче учешћа оптуженог Константиновића у извршењу кривично-правних радњи, оне су несумњиво утврђене од стране првостепеног суда, и то, како везано за догађај од 16.02. тако и 21.02.2003. године, а такође и на сам дан извршења атентата на пок. премијера, и то како на основу исказа – признања оптуженог Звездаца Јовановића у преткривичном поступку и исказа оптуженог Крсмановића, тако и из исказа сведока сарадника, пре свега Миладина Сувајџића, који објашњава све радње и активности овог окривљеног, пре атентата, на дан извршења атентата као и његове активности после извршеног атентата, а посебно везане за сакривање пушке којом је убиство премијера извршено.

С друге стране, на учешће овог окривљеног у овом кривично-правном догађају указује извршење дактилоскопске идентификације трагова затечених у једном од станова, конкретно стану у Београду, ул. М. Поповића 24, у којем је затечен дневни лист „Политика“, са фиксираним трагом, отиском, идентичном отиску палца леве руке оптуженог Константиновића.

Правилно је првостепени суд анализом књиге боравка у хотелу „Копаоник – Брзеће“, са означеним датумом првог уписа 04.08.2002. године, редни број 1563, а датум последњег уписа 06.03.2003. године, редни број 16, утврдио да је он у овом хотелу са супругом Јеленом боравио од 15.02. до 22.02.2003. године, а који период боравка се уклапа у наводе сведоке сарадника о томе да је он, оптужени Нинослав Константиновић, од стране сада пок. Душана Спасојевића, био упућен ради праћења премијера, пок. др Ђинђића, на Копаоник, са задатком да о његовом кретању обавести оптуженог Милоша Симоновића и сада пок. Милета Луковића – Кума, што је оптужени Константиновић и учинио.

То је све првостепени суд неспорно утврдио, о чему су се детаљно изјаснили сведоци сарадници Миладин Сувајџић, Дејан Миленковић и сада пок. Зоран Вукојевић, а чија садржина исказа је детаљно објашњена у првостепеној пресуди, па се наводи

жалбе браниоца оптуженог Константиновића да чињенично стање у односу на овог оптуженог није утврђено, не могу прихватити као основани.

Жалбама оптуженог Душана Крсмановића, његовог браниоца адвоката Вељка Делибашића, као и супруге оптуженог, у делу којим се првостепена пресуда побија због непотпуно и погрешно утврђеног чињеничног стања, понавља се његова одбрана изнета током кривичног поступка, а пре свега кроз то понављање одбране оспорава мотив извршења кривичног дела који није постојао на страни овог оптуженог, уз указивање на постојање страха овог оптуженог, који је био превасходни разлог предузимања активности везана за све кривично-правне догађаје у циљу остваривања атентата на пок. премијера.

Без оспоравања конкретних неутврђених или погрешно утврђених чињеница, уз посебну анализу наведених чињеница и оцене истих, а посебно за учешће овог оптуженог због кривично-правног догађаја код Бубањ Потока од 16.02.2003. године, и уз указивање да су се остали оптужени љутили на овог оптуженог због пропуштања обавештавања о наиласку колоне у којој је било и возило премијера, те минимизирање свеобухватне његове улоге, жалбе се, и када је овај жалбени основ у питању, свде на фактичко побијање првостепене пресуде због одлуке о казни, а о чему ће бити посебно речи у посебном делу ове пресуде приликом анализе кривичних санкција, те је због свега наведеног закључак Врховног суда да се наведеним жалбама правилност и потпуност утврђеног кривичног стања у овој кривично-правној ствари не може доводити у питање.

Оспоравајући првостепену пресуду по овом жалбеном основу, браниоци оптужених Александра и Милоша Симовића, адвокати Желимир Чабрило и Миодраг Рашић, посебно истичу у вези њихових брањеника, да није несумњиво утврђен разлог односно мотив, због којих би ови оптужени извршили кривично дело убиство пок. премијера Ђинђића, наводећи даље да нико од оптужених не опредељује и не означава ове окривљене као извршиоце кривичних дела која су им стављена на терет уз наглашавање да се ради о монтираном процесу у односу на њих. При томе, посебно бранилац указује на исказе оптуженог Душана Крсмановића, као и сведока сарадника Дејана Миленковића, Зорана Вукојевића, Љубише Бухе и Миладина Сувајџића, из чијих исказа не произилази учешће окривљених Александра и Милоша Симовића у овом кривично-правном догађају.

Тачније, по налажењу Врховног суда браниоци окривљених својим жалбама, вршећи анализу појединих исказа како оптужених, тако сведока и сведока сарадника, дају своје виђење ове кривично-правне ситуације и оцену утврђеног чињеничног стања, насупротив оне коју је изнео првостепени суд у свом образложењу, а за које је дао ваљане разлоге, и коју у потпуности прихвата Врховни суд као другостепени.

Ово зато што је одбрана оптуженог Александра Симовића у потпуности супротна са исказима сведока сарадника Вукојевића, Миленковића, и Сувајџића, којима је суд покљонио веру, а који су били уверљиви и приликом вршења доказне радње суочења ових сведока сарадника са оптуженима, који су том приликом изнели детаљно чињенице и податке које су знали, објашњавали изворе својих сазнања и оптуженом и суду, а из чијих исказа као и из одбране оптуженог Душана Крсмановића, као и потпуног признања извршења дела у преткривичном поступку од стране Звездана

Јовановића, у потпуности произилазе све кривично-правне радње и улога овог оптуженог и његово учешће у атентату на пок. премијера, о чему је првостепени суд, дао јасне и убедљиве разлоге на странама 380-382, образложења своје пресуде, образлажући и разлоге, због којих није покљонио веру сведоцима који су потврђивали алиби оптуженог Александра Симовића, док је такође у делу образложења пресуде на странама 400-405 кроз оцену навода одбране бранилаца Милоша Симовића, дао такође јасне разлоге о својим утврђењима, да је овај оптужени био члан криминалне групе – Завере, формиране крајем 2002. године и почетком 2003. године са јасним циљевима, високо позициониран у оквиру ове криминалне групе са јасно утврђеним, његовим овлашћењима и улози, у смислу постојања његове сталне везе са осталим припадницима завере преко телефона тзв. „специјала“ и давања им одређених наређења у погледу њихових радњи које треба да предузму.

Дакле, све активности поменутог оптуженог Милоша Симовића, како за догађај непосредно пре атентата, односно убиства пок. премијера Зорана Ђинђића, у вези припрема за извршење атентата приликом повратка премијера са Копаоника 16.02.2003. године и 21.02.2003. године, његовим контактима са оптуженим Константиновићем, и његову улогу у вези набављања аутомобила које су чланови завере користили, првостепени суд је несумњиво утврдио признањем оптужених Душана Крсмановића и Звездана Јовановића, из којих јасно произилази, насупротив жалбама бранилаца његов идентитет, када наводе и то:

- Звездан Јовановић у својству осумњиченог 07. априла 2003. године, од стране б, први пасус, у реченици:

„Телефон за везу био је код Аце а јавили су се Миша и кум Луковић“.

Исказ Душана Крсмановића у својству осумњиченог од 04. априла 2003. године, где децидирано наводи:

„Нино је једном приликом испричао да може да се гађа са неке зграде, па су се Нино, Миша и Аца пели на зграду, траживши погодно место, а увече су доводили Душана Спасојевића и Звездана Јовановића да покажу локацију, да би њих двојица проценили колико је погодно то место. Једног дана су Нино, Аца и Миша пронашли зграду у Бирчаниновој 8, стан 8, у поткровљу на вратима пише Јуришић...“.

„Милош Симовић се нама представља као шеф, наређује да се у зграду попнемо ја и Нино, обучени у радне комбинезоне са алатом, каблом, сателитским тањиром, да би станари мислили да треба да уградимо сателитску антену,

- „Зовем и Милоша Симовића и кажем, јер су ме видели људи којима је баба наводно испричала да треба да се постави антена за кабловску, након чега одустајемо од замисли да ту терасу искористимо као место пуцања.“

Осим наведених исказа, чињенично стање везано за улогу Милоша Симовића, и његове предузете кривично-правне радње у току припрема атентата на пок. премијера као и после истога, произилази и из исказа сведока Дејана Миленковића, и на основу извршене дактилоскопске анализе трагове, који потичу од овог оптуженог у становима који су користили чланови завере, а о чему је првостепени суд дао исцрпне разлоге

цитирајући на странама 406-407, конкретне делове исказа ових сведока који помињу оптуженог Милоша Симовића, па се због тога, по оцени Врховног суда, наводи жалби ових окривљених, да њихов идентитет није на несумњив начин утврђен, не може прихватити као основан, те се из контекста исказа свих поменутих сведока и анализом одбране оптужених, а пре свега Крсмановића и Јовановића, несумњиво утврдило да се ради о Милошу и Александру Симовићу, кога чак у свом исказу јасно опредељује оптужени Јовановић, те га означава као лице са именом „Аца“, а што је управо надимак овог оптуженог, а како то произилази и из личних података које је он доставио суду приликом првог испитивања.

Бранилац оптуженог Јуришића, адвокат Александар Зарић, поред већ образложених свих навода којим кроз своје жалбе, сви браниоци побијају првостепену пресуду због непотпуно утврђеног чињеничног стања, наводи и то, да је првостепени суд утврдио да су окривљени, након извршеног атентата побегли аутомобилом марке „Пасат“ у ситуацији када се саслушани сведок, радник паркинг сервиса Ивана Поповић, изјашњава о марки аутомобила коју је он уочио - „Волво“, а што говори о погрешном утврђењу чињеничног стања, као што је случај и са погрешно утврђеном чињеницом, по наводима „жалбе“, да су (како наводе оптужени Крсмановић, сведок сарадник Сувајцић и Дејан Миленковић), оптужени Крсмановић, Нинослав Константиновић и Александар Симовић, одлазили у улицу Бирчанинову, стан породице Јуришић, како би тражили једну од погодних локација за извршење атентата на пок. премијера, јер су сва њихова казивања по оцени браниоца оповргнута сведочењем Миле Јуришић, која наводи да се никада није десило да неко долази у њихов стан у којем она живи са својом непокретном мајком Босиљком, са намером уградње кабловске телевизије.

Међутим, Врховни суд налази да су о овим одлучним чињеницама од стране првостепеног суда дати довољно јасни и убедљиви разлози, јер из извештаја о крим.техничком прегледу лица места од 19.03.2003. године, произилази да је возило марке „Пасат“, рег. ознаке ПА 469-88, пронађено запаљено и потпуно изгорело у Београду, у улици Зарија Вујошевића, са десне стране, посматрано у смеру моста „Газела“, што првостепени суд у образложењу своје пресуде на страни 234. исцрпно описује, па када се има у виду даље, да су управо ове рег. ознаке са бројевима регистрације биле представљене и од стране сведока који су ово возило приметили испред зграде у улици Гепратовој 14, а да су чињеницу да се ради о возилу „Пасат“, који су користили оптужени Јовановић, Симовић Александар и Константиновић Нинослав, а којим је управљао возилом оптужени Владимир Милисављевић, потврдили не само сведоци сарадници већ и сведоци из Гепратове улице, те када то произилази из исказа оптуженог Крсмановића, у преткривичном и претходном поступку када наводи да је ово возило купио Миладин Сувајцић (сведок сарадник), док је оптужени Милош Симовић на возило ставио тамне фолије да се не види унутрашњост, тада по оцени Врховног суда, за овако утврђено чињенично стање у односу на ово возило, није од значаја исказ сведока Поповић Ивана који једини наводи у једном тренутку да се ради о возилу марке „Волво“.

Што се пак навода жалби, у односу на улицу Бирчанинову тиче – ова локација, као једна од могућих, за извршење атентата на пок. премијера јесте била у једном тренутку актуелна, и пронађена од стране окривљених чланова завере, Константиновића, А. Симовића, Крсмановића, а за које утврђење је такође првостепени суд дао јасне разлоге, цитирајући исказе – одбране оптуженог Крсмановића и признање

Звездана Јовановића, поготово узимајући у обзир тачно раздаљину коју су оптужени опредељивали са терасе ове зграде до места евентуалног извршења атентата на премијера, определивши ту раздаљину од 230 метара помоћу даљинметра, а којим чињеницама се по налажењу Врховног суда, како то правилно закључује првостепени суд, нису могли изјашњавати нико други, до учесника и актера предузетих радњи истраживања погодне локације и мерења раздаљине, а што овај део жалбених навода браниоца окривљеног Јуришића чини неоснованим.

Непотпуно и погрешно утврђено чињенично стање, бранилац оптуженог Калинић Сретка, адвокат Владан Вукчевић, види у томе што од стране првостепеног суда није на несумњив начин утврђено само учешће његовог браниоца оптуженог Калинића у кривично-правним радњама које су му стављене на терет, а везано за убиство премијера пок. Зорана Ђинђића.

У том смислу, он наводи да, ни за једно кривично дело за које је оглашен кривим не постоје поуздани докази, осим оних које је првостепени суд анализирао у поглављу „Оцена одбране Калинић Сретка“. Образлажући овакве своје жалбене наводе извршио је анализу признања оптуженог Звездана Јовановића, датог у преткривичном поступку, као и исказ „универзалног“ сведока сарадника Дејана Милековића – Багзија“, као и онога што наводи у својој одбрани оптужени Душан Крсмановић, те сведок сарадник Миладин Сувајџић, а у којим исказима наведена лица помињу учешће оптуженог Калинића, наводећи при томе и супротне закључке од оних до којих је дошао првостепени суд о учешћу оптуженог Калинића, у било којој од предузетих радњи, стављених му на терет, тим пре што су искази наведених оптужених и сведока напред цитираних, у потпуности противречни и непоуздани, поготово када из њих произилази, да о учешћу оптуженог Калинића, они немају непосредних сазнања, већ су о томе чули једни од других или пак од неких од чланова завере којих међу живима нема, као што су Миле Луковић и Душан Спасојевић.

Међутим, Врховни суд као другостепени налази да је управо у делу првостепене пресуде на страни 414. образложења, у делу „Оцена одбране оптуженог Калинић Сретка“, на који се својом жалбом позива бранилац оптуженог Калинића, првостепени суд дао недвосмислене разлоге о томе, да је оптужени Калинић, најпре био припадник криминалног удружења - банде „Земунски клан“ о чему су се изјашњавали саслушани сведоци, и сведок сарадник Љубиша Буха, чињенице како је касније постао члан криминалне организације – завере, које је извршило убиство председника Владе Републике Србије Зорана Ђинђића, децидирано описујући његове задатке и улогу, тако и претходним покушајима лишења живота председника Владе 16. фебруара 2003. године, као и 21.02.2003. године, и најзад и на сам дан атентата 12.03.2003. године, а што све произилази и из признања оптуженог Звездана Јовановића од 07.04.2003. године, одбране оптуженог Душана Крсмановића од 04.04.2003. године, те исказа Миладина Сувајџића са главног претреса од 15.04.2004. године и Дејана Милековића, за које утврђење учешћа овог оптуженог у кривичноправним радњама стављеним му на терет, првостепени суд цитира управо конкретне исказе наведених сведока и оптужених о учешћу оптуженог Калинића, због чега Врховни суд овај жалбени навод (који се посебно односи на оптуженог Сретка Калинића), његовог браниоца, у смислу непотпуног и погрешно утврђеног чињеничног стања, сматра неоснованим.

Даље је, жалбама бранилаца оптужених Владимира Милисављевића, адвоката Драгољуба Ђорђевића, као и оптуженог Безаревић Бранислава, адвоката Александра Ђорђевића, приликом указивања на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање као основа за побијање првостепене пресуде, без указивања на поједине конкретне неутврђене чињенице у односу на ову двојицу окривљених, осим оних које су образложене у овој одлуци, а на које су указивали иначе сви браниоци, па и овде поменути, дата је једна општа оцена како одбране окривљених, тако и исказа саслушаних сведока, као и сведока сарадника, и изведених материјалних доказа, уз такође давање од стране бранилаца сопствене анализе изведеног чињеничног стања, супротне оној које је дао првостепени суд, и генерално указујући на то да није доказано да су оптужени Милисављевић Владимир и Бранислава Безаревић, извршили кривична дела која су њима стављена на терет.

Посебно да се, када је у питању оптужени Безаревић, није на поуздан начин утврдило, у чему се огледа радња помагања код кривичног дела убиства највишег представника државне заједнице из члана 310. КЗ у вези члана 35. КЗ, као ни то, које је информације, оптужени Безаревић давао припадницима завере.

Врховни суд, налази међутим, да је по овим, у жалбама бранилаца спорним чињеницама, које су остале неутврђене и неразјашњене, првостепени суд дао довољно разлога у делу оцене одбране ових оптужених на странама 387 до 390, као и 408 до 411, образложења првостепене пресуде, а у оквиру које оцене произилазе сва утврђења везана за кривично-правне радње ових оптужених и њихову припадност криминалној организацији завери и њихове конкретне радње, задужења, дајући потпун приказ изведених доказа, на основу којих је утврдио све чињенице релевантне за доношење овакве одлуке о кривичности оптужених, уз цитирање оцену исказа свих саслушаних сведока и сведока сарадника, извршених суочења између оптужених, па се због тога овакав уопштен навод, бранилаца оптужених да чињенично стање у смислу непостојања доказаности о извршењу кривичних дела као и кривично-правним радњама њихових браћеника, због којих су оглашени кривим, жалбени навод не може сматрати основаним.

Истоветан је став Врховног суда као другостепеног у погледу указивања од стране бранилаца оптужених Жељка Тојаге и Саше Пејаковића, адвоката Горана Петронијевића и Крсте Боботе о непостојању доказа о улози Жељка Тојаге у кривично-правним радњама за које га је суд огласио кривим, са посебним освртом на непостојање умишљаја на страни оптуженог Пејаковића, као битног елемента кривичног дела због којег га је суд огласио кривим, а о чему ће бити посебно речи у овој одлуци када се, за овај битан елемент постојања, иначе, свих кривичних дела, који су браниоци оспоравали, буде давала анализа.

Исто тако, наведеним жалбама, као и жалбом оптуженог Тојаге, указује се на непотпуно утврђено чињенично стање у погледу пропуштања адекватног саслушања припадника јединице специјалних операција који су боравили на Копаонику, о томе, да исту планину оптужени Тојага није напуштао, те да, не постоји филм нити доказ о томе да је постојало снимање операција ове јединице у зимским условима, из које би се могло видети када је исти сниман, те ко су актери тих акција, на основу чега би се могао утврдити и боравак у одређеном периоду и овог оптуженог на планини Копаоник.

Првостепени суд је у делу образложења пресуде на страни 391. до 400, када је у питању оптужени Тојага Жељко, кроз оцену његове одбране, разлозима њеног неприхватања јер је у супротности са изведеним доказима, посебно датим признањем оптуженог Звездана Јовановића у преткривичном поступку и Душана Крсмановића у преткривичном поступку, као и исказима сведока сарадника, даље дао у смислу одредби члана 367. ЗКП-а потпуну анализу свих изведених доказа како саслушаних сведока, тако и материјалних доказа, писмених доказа из којих је, одређене чињенице везане за учешће оптуженог Тојаге у овој кривично-правној ствари утврдио, због чега је истовремено одређене предлоге у смислу даљег утврђивања чињеничног стања, које би било релевантно (а што није) и којима би употпунио утврђење чињеничног стања, суд одбио, које разлоге о томе у потпуности прихвата као несумњиве и довољне и Врховни суд.

Истоветна је ситуација и са оптуженим Сашом Пејаковићем, и жалбеним наводима на које у смислу непотпуно утврђеног чињеничног стања указује његов бранилац, јер су, а како то налази Врховни суд, све релевантне чињенице за постојање кривичног дела за које је овај оптужени оглашен кривим у потпуности утврђене, а о разлозима овог утврђења се првостепени суд децидирано изјаснио у образложењу пресуде на странама 397 до 400 и то како у погледу битних како објективних, тако и субјективних елемената кривичног дела за које је оптужени Саша Пејаковић оглашен кривим, тако да је у том смислу у односу на њега чињенично стање правилно и потпуно утврђено, по оцени овог суда, а с друге стране, по овом основу побијање првостепене пресуде жалбеним наводима поменутих бранилаца, не може се оценити као основано.

Када се првостепена пресуда жалбама оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца адвоката Ненада Вукасовића, као и браниоца оптуженог Милорада Улемек, адвоката Слободана Миливојевића, побија по овом жалбеном основу – (због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања), осим што се указује на све чињенице, које по том основу садрже и све жалбе осталих бранилаца и окривљених, (а о чему је Врховни суд као другостепени, у претходним поглављима дао свој став), даје се једна свеобухватна оцена свих поглавља која су садржана према методологији израде првостепене пресуде у њој, као што су: вештачење, искази сведока сарадника и осталих сведока, увиђај извршен на лицу места, околности везане за пушку којом је извршен атентат на пок. премијера, у смислу да ли је она била у кући оптуженог Улемек или није, околности где се овај окривљени – Улемек, налазио дан непосредно пре извршеног атентата, као и околности постојања договора оптуженог Јовановића и Улемек везано за извршење овог кривичног дела, уз указивање на противречност исказа појединих сведока, а што је резултирало кроз давање једне своје оцене чињеничног стања од стране бранилаца, различите од оне коју је у овој кривично-правној ствари утврдио првостепени суд, који је за своја утврђења дао потпуне и логичне разлоге.

Зато поводом жалбених навода ових бранилаца, када је у питању њихов став о томе да је у односу на ову двојицу оптужених дошло до погрешног утврђења одређених чињеница, или да је пак чињенично стање везано за овај кривично-правни догађај у појединим деловима непотпуно утврђено, Врховни суд налази да је, закључивање од стране првостепеног суда у потпуности прихватљиво.

Ово због тога што је првостепени суд све околности везане за кривично правно учешће оптуженог Милорада Улемека у овој кривично правној ствари несумњиво утврдио пре свега изведеним доказима, како материјалним, тако и исказима саслушаних сведока, Дејана Башарев, Вукашина Вукашиновића, сведока сарадника Љубише Бухе, пок. Зорана Вукојевића и Миладијна Сувајића, те Дејана Миленковића, као и потпуним признањем оптужених Звездана Јовановића и Душана Крсмановића из преткривичног и претходног поступка, те навода одбрана оптужених Пејаковић Саше из преткривичног и претходног поступка.

Због тога, теза одбране о претходном преткривичном поступку, као монтираним и унапред припремљеним, да би се оптужени Улемек огласио кривим, јер је то био интерес одређених политичких кругова, правилно је од стране првостепеног суда, одбачена као неоснована.

Исказима напред цитираних сведока, правилно и потпуно је утврђено, да је план за убиство пок. премијера донет управо инсистирањем оптуженог Улемека, који је тада показао да је он главни организатор криминалне групе-завере, са изразитом доминантном улогом и утицајем и на сада пок. Спасојевића, како у погледу реализације плана завере, тако и у погледу одлука о конкретним задацима и начину извршења тога плана.

О спрези између криминалног дела јединице за специјалне операције и оптуженог Улемека с једне стране и криминалне групе „Земунски клан“, из којег је, тачније њеног дела, проистекла криминална организација „Завера“, децидирано су се изјаснили саслушани сведоци сарадници, чијим наводима је поткрепљено у потпуности признање оптуженог Јовановића, а велики значај приликом утврђивања свих ових чињеница има по налажењу Врховног суда и исказ сведока Шареа Ненада, шефа једне смене обезбеђења оптуженог Улемека, који је у потпуности изнео чињенице везане за његов одлазак на Копаоник по налогу Улемека, састајање на овој планини оптуженог Јовановића са пок. Душаном Спасојевићем и Милетом Луковићем, као што је објаснио и раније састајање Спасојевића и Луковића, тајно или на строго одређеним местима, са оптуженим Улемеком.

Из исказа овог сведока – Шареа, утврђене су несумњиво и све чињенице везане за боравак оптуженог Улемека Легије у периоду непосредно пре извршеног атентата као и након тога, дакле везано за период од 09. до 14. марта 2003. године, а која су, навођења сведока Шареа поткрепљена и утврђени на основу спроведеног суочења између овог сведока и оптуженог Улемека, те овог сведока и сведока Вукашина Вукашиновића, између осталог и на околност доношења пушке из Новог Сада у кућу оптуженог Улемека, јер како то дени и Врховни суд, оптужени Шаре, није ставио на терет ниједном од оптужених више од оног што је знао он лично, поготово када се то потврђује из чињенице, како то правилно закључује првостепени суд, када наводи да зна за наредбу дату једном од шефа обезбеђења оптуженог Улемека, Лази Никићу, коме овај треба да преда пушку, али да не зна да ли је та наредба и спроведена, у смислу даље предаје те пушке оптуженом Јовановићу, што је само потврда да је износио сазнања о оним чињеницама за које је био убеђен, а што је истовремено разлог да му суд поклони пуну веру.

Најзад, став оптуженог Звездана Јовановића и његовог браниоца изнет у жалбеним наводима, везано за поједине, погрешно и непотпуно утврђене чињенице, у смислу његовог учешћа у овом кривично-правном догађају, анулиран је исказима како саслушаних сведока Родољуба Милојевића и Милета Новаковића, како суочењем између наведених сведока и оптуженог Јовановића, те исказима сведока бранилаца овог оптуженог Весне Радомировић, поготово када су ови жалбени наводи којима се фактички понавља, (кроз давање своје оцене утврђеног чињеничног стања), одбрана оптуженог Јовановића, а која је у супротности са признањем оптуженог Душана Крсмановића из преткривичног као и претходног поступка, тако и са наводима оптуженог Саше Пејаковића из преткривичног и претходног поступка и исказима сведока Сувајџића и Дејана Миленковића, пок. Зорана Луковића, а који су поменуто признање Јовановића само поткрепили.

Када се при томе имају у виду и део изјаве оптуженог Пејаковића, да је након атентата одлазио у Кулу по наредби Душана Спасојевића, да пронађе Звездана Јовановића, да му пренесе поруку о потреби за реализацијом резервног плана, који је постојао између завереника означен са Ц1, 2 и 3, и даљим акцијама, када је несумњиво утврђена комуникација прво и другооптужених преко овог оптуженог – Пејаковића, те сведока Шареа, више је него очигледно како првостепени суд правилно закључује, да је оптужени Јовановић био детаљно упознат са читавим планом, како основним тако и резервним, упрво као и његови организатори Улемек и Спасојевић.

Даља чињенична утврђења везане за учешће оптуженог Јовановића у овој кривично-правној ствари, произилазе из саслушања сведока који су потврдили присуство три особе које су се налазиле у канцеларији 55 у Гепратовој улици, сведока који су видели да улазе у возило „Пасат“ са затамњеним стаклима, као и исказ сведока пок. Кује Кријешторца, очевица који је препознао на потерници Владимира Милосављевића, као лице које је видео у улици Гепратовој на паркингу код броја 14, управо поред путничког возила „Пасат“ са затамњеним стаклима.

Обзиром да је при свему наведеном, првостепени суд правилно ценио исказе саслушаних сведока радника крим. технике МУП-а Србије, који су извршили увиђај у улици Бирчаниновој 6-8, фотографисали зграду и шири изглед места, поглед ка згради Владе Србије и прегледност према улазу број 5, у дворишту зграде Владе Републике Србије, а као што су и сами навели, нису састављени никакви извештаји о крим. техничком прегледу лица места, јер су недостајали материјални докази, јер нису заправо ни пронађени, и то ниједан, да је пуцано са ове дестинације (Бирчанинова улица), за разлику од трагова који су пронађени у Адмирала Гепрата број 14, тада из свих наведених сведока до сада елаборираних, погрешно утврђено чињенично стање везано за инсистирање оптужених Јовановића и осталих оптужених, да су критичном приликом постојала два правца одакле је извршено испаливање хитаца, и два оружја и различите муниције из којих је извршено убиство пок. премијера и повређивање његовог пратиоца оштећеног Веруовића, је по оцени Врховног суда неосновано.

Према томе, признање које је оптужени Звездан Јовановић, као осумњичени дао у преткривичном поступку и до детаља објаснио своју улогу у овој кривичноправној ствари, стоји, као и признање које је дао Душан Крсмановић, у преткривичном поступку, а које је потврђено пре свега материјалним доказима и исказима поменутих саслушаних сведока и сведока сарадника, нису могли бити доведени у сумњу, касније

изнетом тезом, да су наведени окривљени - Јовановић и Крсмановић, износили своје наводе (исказе), који су били длод уцена којима су они били изложени, јер овакве њихове наводе пре свега оптуженог Јовановића, после изведених доказа, саслушањем сведока Родољуба Миловића, Милета Новаковића и тадашњег браниоца оптуженог Весне Радомировић, правилно је првостепени суд одбацио, како то налази и Врховни суд.

Све наводе жалбе оптуженог Јовановића и његовог браниоца, којима се по овом жалбеном основу даље фактички врши анализа његове одбране и онога што је поводом ње, као и поводом изведених доказа саслушањем сведока, утврдио првостепени суд, а коју одбрану је делимично преточену и кроз наведене жалбе и првостепени суд одбацио, (дајући за то апсолутно прихватљиве разлоге на странама 375 до 380 образложења те пресуде) Врховни суд (као другостепени), не може сматрати као основане.

Предлози које је првостепени суд у овој кривично-правној ствари, за извођењем одређених доказа одбио, као што су:

- непосредно саслушање сведока Павловић Жељка, те вршење новог медицинско-балистичког вештачења, извођења реконструкције као доказне радње, саслушање истражних судија који су учествовали у овом кривичном поступку, као и осталих предлога за саслушање одређених сведока, што је учињено и од стране пуномоћника оштећеног а који су предлози такође одбијени, нису, како је правилно нашао првостепени суд, (а у потпуности прихвата Врховни суд као другостепени), од значаја за другачије одлучивање у овој кривично-правној ствари.

Ово стога што, како је то на странама 436 до 445 образложења ове пресуде наведено, цитирајући околности на основу којих су предлагани одређени докази, по оцени Врховног суда, а што је био став и првостепеног суда - и то правилан, произилази да се извођењем ових доказа апсолутно не би могле расветлети никакве кривично-правне чињенице, као и нове околности које би, на основу изведених доказа који је суд извео, у овој кривично-правној ствари, указивале на другачији ток одвијања планирања атентата као и његовог самог извршења – критичнога дана од стране оптужених, тако да се одбијањем ових предлога, правилност и потпуност утврђеног чињеничног стања, којима су утврђена сва битна релевантна, субјективна и објективна обележја свих кривичних дела која су окривљенима стављена на терет, не може доводити у питање.

Након што је Врховни суд оценио да је у побијаној пресуди чињенично стање потпуно и правилно утврђено, испитао је првостепену пресуду и у погледу примене кривичног закона и нашао следеће:

Првостепени суд је погрешно радње оптуженог Милорада Улемека, описане у ставу I и II изреке првостепене пресуде (а које се у суштини састоје у томе да је он створио криминалну организацију – заверу у намери да буде лишен живота председник Владе Републике Србије... и да је атентат на премијера Републике Србије, сада покојног Зорана Ђинђића, извршен), правно квалификовао као два кривична дела извршена у стицају, и то: једно дело удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став

1. ОКЗ и једно кривично дело убиство представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ.

Таквом правном квалификацијом, по оцени Врховног суда, првостепени суд је учинио повреду кривичног закона, на коју је сходно члану 380. став 1. тачке 2. ЗКП, Врховни суд обавезан да пази по службеној дужности, па је сходно члану 391. став 1. ЗКП, побијана пресуда у том делу морала бити преиначена.

Врховни суд, наиме, налази да предметне инкриминисане радње оптуженог Милорада Улемека, садрже сва законска обележја, не два кривична дела учињена у стицају, већ једног кривичног дела и то кривичног дела удруживање ради противуставне делатности из члана 319. став 1. у вези са кривичним делом убиства највишег представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ, а разлози су следећи:

У ситуацији када је извршено дело ради чијег извршења је до удруживања, односно стварања криминалне организације – завере и дошло, (што је у конкретном случају радња извршеног убиства премијера, а коју организацију је створио оптужени Милорад Улемек, како је то првостепени суд несумњиво утврдио), то та радња, извршеног убиства премијера, конзумира радње извршења оног лица које су предузете на организовању извршилаца дела убиства премијера, односно радње стварања криминалне организације – завере, (у конкретном случају оптуженог Милорада Улемека), а што је иначе и повољнија кривичноправна ситуација за оптужено лице које је све те напред наведене радње, извршило.

Стога предметне инкриминисане радње оптуженог Милорада Улемека, за које је он оглашен кривим, не могу бити правно квалификоване као стицај наведених кривичних дела, како је то учинио првостепени суд, већ морају бити правно квалификоване, само као једно кривично дело.

Зато и нема места примени одредбе члана 136. став 1. ОКЗ (како је погрешно првостепени суд поступио), док стоји правна квалификација радњи оптуженог Улемека из члана 310. КЗ.

Сходно изнетом, описане радње оптуженог Улемека, предузете на стварању криминалне организације – завере, ради убиства премијера..., ваљало је правно квалификовати као кривично дело, удруживање ради противуставне делатности из члана 319. став 1. КЗ.

Та законска одредба, нема посебно прописану казну затвора за наведену радњу организатора удружења, односно у конкретном случају криминалне групе – завере, јер се ради о упућујућој норми на другу казнену одредбу, пошто је одредбом члана 319. став 1. КЗ, прописано да ће се, онај ко ствара групу или друго удружење лица, ради вршења кривичних дела, између осталих дела, и кривичног дела из члана 310. КЗ, „казнити казном прописаном за дело за чије извршење је удружење организовано.“

Пошто је првостепени суд неспорно утврдио да је оптужени Милорад Улемек, створио криминалну организацију – заверу, ради убиства премијера, то су његове радње правно морале бити квалификоване као кривично дело удруживања ради

противуставне делатности из члана 319. став 1. у вези са кривичним делом убиство највиших представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ.

Стога је Врховни суд у том смислу, а сходно својој наведеној законској одредби и обавези, у том делу, на наведени начин, преиначио првостепену пресуду.

Истовремено Врховни суд налази да је првостепени суд правилно у радњама оптужених, Милорада Улемека, Звездана Јовановића, Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Александра Симовића, Владимира Милисављевића, Сретка Калинића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића и Бранислава Безаревића, описаним под II изреке првостепене пресуде став 2. и 3, нашао сва битна обележја кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије, при чему је првостепени суд у том делу применио најблажи закон по учиниоце, али је уз правилну примену норме, која се односи на опис радњи извршења дела и прописану казну, погрешно применио законску одредбу која се односи на покушај, подводећи институт покушаја, под законску одредбу члана 30. Кривичног законика.

По ставу Врховног суда се, наиме, код правне квалификације за једно дело, не могу се примењивати два различита закона, који су важили у различитим временским периодима, и то један закон који се тиче посебних законских одредаба везаних за битна обележја дела и прописано кажњавање, а други закон, на опште одредбе које се у конкретном случају односе на институт покушаја.

Стога је Врховни суд на утврђену радњу покушаја извршења кривичног дела убиства, о којој је реч, применио одредбу члана 19. КЗ СРЈ, који је у означено време извршења дела, и био на снази, и у том делу преиначио првостепену пресуду, сходно својој законској обавези, да на учињену повреду закона пази по службеној дужности у смислу члана 380. став 1. тачке 2. ЗКП, па је означене радње наведених оптужених лица, правно квалификовао као кривично дело убиства у покушају, из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ.

Истовремено, Врховни суд налази да је правилно првостепени суд побијаном пресудом радње оптужених, Милоша Симовића, Нинослава Константиновића, Александра Симовића, Владимира Милисављевића, Сретка Калинића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића и Бранислава Безаревића (описане у ставу II изреке првостепене пресуде), правно квалификовао и као кривично дело убиства највишег представника државне заједнице држава чланица из члана 310. Кривичног законика у вези са чланом 35. Кривичног законика, о чему су у побијаној пресуди дати врло детаљни и правилни разлози.

По оцени Врховног суда, правилно је првостепени суд у радњама оптужених, Звездана Јовановића, Милоша и Александра Симовића, те оптужених, Нинослава Константиновића, Владимира Милисављевића, Сретка Калинића, Милана Јуришића, Душана Крсмановића и Бранислава Безаревића описаним у ставу I изреке првостепене пресуде, нашао сва битна обележја кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. али је погрешно применио Основни кривични закон, уместо да примени Кривични закон Савезне Републике Југославије, као блажи, што је био у обавези сходно законској одредби члана 5. став 2. КЗ.

Наведеном законском одредбом члана 5. став 2. КЗ, прописано је да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је најблажи за учиниоца.

У конкретном случају КЗ СРЈ је блажи од ОКЗ, јер је за наведено дело, одредбом члана 136. став 2. КЗ СРЈ, прописано да ће се учинилац казнити затвором од шест месеци до пет година, док је истом законском одредбом Основног кривичног закона, за исто дело, прописана казна затвора у трајању од једне до десет година.

Врховни суд је провером одредаба кривичног законика, нашао да су предметне инкриминисане радње оптужених о којима је реч, тим законом, предвиђене као кривично дело, удрживање ради противуставне делатности из члана 319. став 2. КЗ, и за исто прописана казна затвора у трајању од шест месеци до пет година, дакле, иста висина казне која је за предметну инкриминацију предвиђена Кривичним законом Савезне Републике Југославије (члан 136. став 2. КЗ СРЈ), у којој ситуацији се, по ставу Врховног суда, има применити закон који је важио у време извршења дела, а то је у конкретном случају, КЗ СРЈ.

Стога је и у том делу, Врховни суд побијану пресуду преиначио, јер је првостепени суд повредио кривични закон, на штету оптужених, а на коју повреду је Врховни суд у смислу члана 380. став 1. тачке 2. ЗКП, обавезан да пази по службеној дужности, па је наведене радње оптужених о којима је реч, правно квалификовао као кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ.

Првостепени суд је правилно у радњама оптуженог Звездана Јовановића описаним у II изреке првостепене пресуде, нашао и сва битна обележја кривичног дела убиства највишег представника државне заједнице и држава чланица из члана 310. КЗ, о чему побијана пресуда садржи довољне и правилне разлоге.

Жалбама бранилаца свих оптужених који су првостепеном пресудом оглашени кривим за извршење кривичних дела учињених у стицају, и то: кривичног дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. ОКЗ (описаним под I изреке првостепене пресуде), и кривичног дела убиства највишег представника државне заједнице и државе чланица из члана 310. у вези са чланом 35. КЗ, (описаног у ставу II изреке првостепене пресуде), указује се да је првостепени суд повредио кривични закон на штету тих оптужених, јер се не ради о реалном, већ о привидном стицају кривичних дела и то из члана 319. и члана 310. КЗ, пошто је извршење кривичног дела из члана 319. КЗ, претходни стадијум, припремна радња, за кривично дело из члана 310. КЗ.

Врховни суд изнете жалбене наводе оцењује неоснованим, из следећих разлога:

Предметна криминална организација, завера створена је ради вршења разних кривичних дела, без временског и бројног ограничавања, дакле, иста није створено само ради извршења убиства премијера.

Стога извршење кривичног дела убиства, као једног од кривичних дела због које је дошло до стварања удружења, предметне криминалне организације – завере, не

конзумира радње наведених оптужених лица које се састоје у томе да су они постали припадници предметног удружења, тј. криминалне организације – завере, предвиђене одредбом члана 319. став 2. КЗ, па се према томе, супротно наводима жалби њихових бранилаца, не ради о привидном, већ о реалном стицају предметних инкриминисаних кривичноправних радњи, оптужених о којима је реч. То значи да се ради о различитој правној ситуацији код радњи припадника удружења, у односу на радње оптуженог Милорада Улемека као организатора тог удружења – криминалне организације – завере, о чему је напред већ дато објашњење.

У вези са тим, такође се жалбом наведених бранилаца оптуженог Жељка Тојаге, указује да је првостепени суд погрешно радње овог оптуженог описане у ставу II изреке првостепене пресуде, квалификовао као покушај кривичног дела из члана 310. КЗ, уместо да их квалификује као припремне радње.

Браниоци, као аргумент да се у догађају код Хале „Лимес“, радило само о припремним радњама оптуженог Жељка Тојаге, наводе да је приликом тог догађаја код Хале „Лимес“, једина предузета радња била од стране сведока сарадника Дејана Миленковића, и то не ради убиства премијера, већ радња која је требало да успори и заустави колону аутомобила са премијером и пратњом, и тако омогући стварање услова за започињање извршења кривичног дела и од стране оптуженог Тојаге.

Такве жалбене наводе Врховни суд оцењује неоснованим, јер је конкретну ситуацију код Хале „Лимес“ у догађају од 21.02.2003. године, неопходно процењивати у њеној целокупности, везано за све конкретне активности свих оптужених лица, наведеног сведока сарадника и др., као учесника овог догађања, будући да су они били постављени на тачно одређеним позицијама и са одређеним задацима, чак и наоружани, чекали наплазак возила премијера, оптужени Тојага и Звездан Јовановић са зољама, да би пуцали у возило премијера, а сада пок. Миле Луковић и Сретко Калинић, наоружани аутоматским оружјем ради пружања ватрене подршке, те и остали учесници распоређени на одређеним местима са одређеним конкретним задацима, у циљу лишавања живота премијера.

Такве радње оптужених целовито и функционално су биле повезане у циљу убиства премијера, а извршење истог је започео по плану, сведок сарадник Дејан Миленковић, извршењем свог дела задатка, да на означени начин заустави колону возила, па то што дело није довршено, у таквим околностима, предствља покушај, а не припремне радње, како се то жалбом наведених бранилаца, погрешно наводи.

Зато, и када су у питању кривично-правне радње оптуженог Тојаге које је предузео 21.02.2003. године, код тзв. Хале „Лимес“ (за које га је, како је напред наведено, првостепени суд једино и огласио кривим), Врховни суд налази да је првостепени суд правилно закључио да се у наведеним радњама оптуженог Тојаге ради о покушају извршења кривичног дела о којем је реч, па је, супротно мишљењима његових бранилаца, првостепени суд правилно применио институт покушаја из члана 30. КЗ, о чему је напред у овој пресуди, иначе већ било речи, у делу одлуке који се односи на утврђено чињенично стање.

Стога се, и по оцени Врховног суда у радњама оптуженог Жељка Тојаге, описаним у ставу I изреке првостепене пресуде, стичу сва битна обележја кривичног

дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. ОКЗ, а у радњама описаним под II изреке првостепене пресуде, сва битна обележја кривичног дела убиства највишег представника државне заједнице, у покушају из члана 310. КЗ, у вези са чланом 30. КЗ.

Правилно је првостепени суд применио кривични закон и када је у радњама оптуженог Саше Пејаковића, нашао постојање свих битних обележја кривичног дела, пружање помоћи учиниоцу после извршеног кривичног дела, из члана 333. став 3. у вези са ставом 1. КЗ, о чему побијана пресуда, такође садржи довољне и правилне разлоге.

Испитујући првостепену пресуду у делу одлуке о казнама које су оптуженима побијаном пресудом изречене, а поводом свих изјављених жалби у корист оптужених, Врховни суд је нашао следеће:

Правилно је првостепени суд утврдио све околности које су у смислу члана 54. КЗ од утицаја на одмеравање казни оптуженима, и то, како олакшавајуће, тако и отежавајуће околности, али је Врховни суд нашао да у појединим случајевима, првостепени суд није дао одговарајући значај одређеним олакшавајућим околностима.

Поред тога, овом пресудом су одређене правне квалификације преиначене су у неким случајевима, како је напред већ речено код правне оцене дела, и исте су унеколико блаже у односу на оне из првостепене пресуде, а Врховни суд је ценио и тежину сваког од учињених дела, чија правна оцена је измењена, те у односу на сваког од оптужених, такође ценио и степен њиховог доприноса извршењу дела, који је одређеним конкретним радњама, остварио сваки од оптужених.

Сходно таквој оцени, Врховни суд је, дајући одговарајући значај свим околностима утврђених на страни оптужених, за предметна кривична дела, оптуженима који су учинили више кривичних дела, најпре утврдио појединачне казне, како је то и дато у изреци ове пресуде, и то на следећи начин:

Оптуженом Милораду Улемеку за кривично дело из члана 319. став 1. у вези са чланом 310. КЗ, Врховни суд је утврдио казну затвора у трајању од 40 година, при чему је имао у виду, иначе правилно од првостепеног суда утврђене олакшавајуће околности које се односе на породичне прилике овог оптуженог, и отежавајућу околност његову ранију осуђиваност за различито кривично дело (што је наведено на страни 429. став последњи побијане пресуде).

Опредељујући се за ову максимално прописану казну затвора за кривично дело из члана 310. КЗ, Врховни суд је ценио изузетно висок степен кривице овог оптуженог у извршењу кривичног дела, обзиром да је он био тај, који је бројним непосредним активностима, и то у виду, договарања на састанцима учествовао у стварању криминалне организације – завере, био је тај који је у суштини и донео одлуку да се убије управо премијер Владе Републике Србије, сада покојни др Зоран Ђинђић, убедивши оптуженог Звездана Јовановића, и остале извршиоце тог дела, да ће се управо лишавањем живота премијера Републике Србије, „најбоље“ постићи сви циљеви због којих је криминална организација – завера и створена.

Такође је оптужени Улемек био тај, који је планирао акције и учествовао у непосредном обезбеђивању услова за прибављање средстава потребних за извршење убиства, набавио је пушку из које је премијер убијен (те предузео и друге радње о којима је било речи у делу ове пресуде који се односи на утврђено чињенично стање), те је на тај начин, он остварио кључну улогу да премијер Владе Републике Србије др Зоран Ђинђић, буде лишен живота.

Поред тога Врховни суд налази и да је последица извршења овог кривичног дела, тежа од редовно очекиване, због чињенице да је до убиства премијера, сада пок. др Зорана Ђинђића, дошло у врло деликатном тренутку у којем је он ову високу функцију обављао док су се дешавале велике и свеобухватне промене у Србији, настале након опште познатих резултата избора одражних крајем 2001. године, и драматичних догађања која су уследила.

Стога се једино казна затвора у трајању од 40 година, показује као адекватна тежини кривичног дела о којем је реч, и степену кривице овог оптуженог и неопходна је за остваривање сврхе казне предвиђене чланом 42. КЗ, постизање како, опште, тако и специјалне превентиве.

За кривично дело убиство у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, Врховни суд је оптуженом Улемеку утврдио казну затвора у трајању од шест година, сходно напред наведеним олакшавајућим и отежавајућим околностима, а сразмерно тежини дела и степену кривице овог оптуженог.

Оптуженом Звездану Јовановићу, Врховни суд је за кривично дело из члана 310. КЗ, задржао као правилно, од првостепеног суда утврђену казну затвора у трајању од 40 година, при чему је Врховни суд имао у виду да је првостепени суд правилно утврдио олакшавајуће и отежавајуће околности наведене на страни 430. став 2. побијане пресуде, а сходно тежини дела и степену кривице овог оптуженог, обзиром да је он непосредни извршилац убиства премијера, сада пок. др Зорана Ђинђића.

За кривично дело из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, Врховни суд је оптуженом Јовановићу утврдио казну затвора у трајању од осам година, при чему је посебно имао тежину дела и степен његове кривице, у односу на остале извршиоце истог дела, а сходно начину и околностима под којима су предузете радње извршења тог кривичног дела.

За кривично дело из члана 136. став 2. у вези са ставом 1. КЗ СРЈ, Врховни суд је оптуженима, Звездану Јовановићу, Милошу Симовићу, Нинославу Константиновићу, Александру Симовићу, Владимиру Милисављевићу, Сретку Калинићу, Милану Јуришићу, Душану Крсмановићу и Браниславу Безаревевићу, утврдио казне затвора у трајању од по три године, напавши да су такве казне, адекватне теживи наведеног кривичног дела.

Истим оптуженим лицима, (осим оптуженом Звездану Јовановићу), за кривично дело из члана 47. став 1. КЗ РС у вези са чланом 19. КЗ СРЈ, Врховни суд је утврдио казне затвора у трајању од по пет година, сразмерно значају радњи које су они предузели,

те за кривично дело из члана 310. КЗ у вези са чланом 35. КЗ, оптуженима Александру Симовићу, Нинославу Константиновићу и Владимиру Милисављевићу, утврдио казне затвора у трајању од по 35 година, а оптуженима Милошу Симовићу, Милану Јуришићу, Браниславу Безаревићу и Сретку Калинићу, казне затвора у трајању од по 30 година, док је оптуженом Душану Крсмановићу за то дело, утврдио казну затвора у трајању од 15 година.

За овакву казну оптуженом Крсмановићу, Врховни суд се определио, дајући одговарајући значај његовом признању извршења кривичних дела, како оних које је лично учинио, тако и радњи других оптужених лица што је у веома великој мери допринело да првостепени суд утврди на потпун и сигуран начин чињенично стање (о чему је детаљно већ било речи у одговарајућем делу ове пресуде). Стога је вредност његовог признања много већа, него што је то првостепени суд оценио код одлуке о казни.

При свему томе Врховни суд је нашао да су конкретне радње предузете од оптуженог Крсмановића, имале периферан значај због улоге коју је он имао код извршења дела, будући да је утврђено да је он, од свих наведених припадника криминалне организације – завере, имао најмањи значај као припадник исте.

На све то је основано указано у жалби оптуженог Душана Крсмановића, његове супруге и браниоца, којима се предлаже блаже кажњавање овог оптуженог, а што је у свом писменом одговору на одређене жалбе, предложио и Окружни јавни тужилац, Специјални тужилац, и такав свој предлог поткрепио разлозима због којих налази да је улога овог оптуженог далеко мања у извршењу кривичног дела о којем је реч, као и да је његово детаљно признање извршења кривичних дела, изузетно значајно.

Стога је, Врховни суд, дајући одговарајући значај наведеним околностима, овом оптуженом, за кривично дело у питању, утврдио казну затвора у трајању од 15 година.

Оптуженом Жељку Тојаги, Врховни суд је за кривично дело из члана 310. КЗ у помагању у вези са чланом 35. КЗ, утврдио казну затвора у трајању од 13 година, сходно значају радњи које је он предузео, односно његове улоге у односу на улогу осталих оптужених лица, као извршилаца кривичних дела из члана 310. КЗ, а у својству припадника криминалне групе – завере, будући да је овај оптужени учествовао само у једној радњи извршења дела.

Сходно свему изнетом, Врховни суд је уз примену одговарајућих законских одредаба осудио:

Оптуженог Милорада Улемека на јединствену казну затвора у трајању од 40 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору,

Оптуженог Звездана Јовановића на јединствену казну затвора од 40 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору,

Оптуженог Александра Симовића на јединствену казну затвора у трајању од 35 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору,

Оптужене Нинослава Константиновића и Владимира Милисављевића на јединствене казне затвора у трајању од по 35 година,

Оптужене Сретка Калинића, Милоша Симовића и Милана Јуришића, на јединствене казне затвора у трајању од по 30 година,

Оптуженог Душана Крсмановића на јединствену казну затвора у трајању од 20 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору,

Оптуженог Бранислава Безаревића, на јединствену казну затвора у трајању од 30 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору и

Оптуженог Жељка Тојагу на јединствену казну затвора у трајању од 15 година, у коју ће му се урачунати време проведено у притвору.

По налажењу Врховног суда, такве казне сразмерне су, и тежини кривичних дела за која су наведена оптужена лица оглашени кривим као и степену њихове кривице, те ће у означеном трајању, по мишљењу Врховног суда, наведеним казнама у потпуности бити остварена сврха кажњавања, предвиђена чланом 42. КЗ.

Одлучујући о казни оптуженом Сашу Пејаковићу, Врховни суд је узео у обзир све околности које је првостепени суд утврдио и навео на страни 432. став 3. побијане пресуде, и нашао да се казна затвора у трајању од 8 година, на коју је оптуженог Сашу Пејаковића осудио, показује као адекватна и неопходна за постизање сврхе казне, предвиђене чланом 42. КЗ.

Правилно је првостепени суд на основу члана 87. став 2. КЗ изрекао меру безбедности одузимања предмета, пушке „Хеклер КОХ“, аутоматске пушке „Црвена застава“, теретног возила марке „Мерцедес“, који предмети су прецизно означени у изречи првостепене пресуде.

Врховни суд се није упуштао у испитивање правилности првостепене пресуде у делу одлуке у којој је на основу члана 354. став 1. ЗКП, одбијена оптужба према оптуженом Сашу Пејаковићу, а на основу члана 504-з ЗКП, одбијена оптужба према сведоцима сарадницима Миладину Сувајџићу и Дејану Миленковићу, јер у погледу тог дела првостепене пресуде и у односу на та оптужена лица, није било изјављене жалбе овлашћеног процесног субјекта.

Из изнетих разлога, а на основу члана 388, 391. став 1. и члана 380. ЗКП, Врховни суд је одлучио као у изреци ове пресуде.

Саветник-записничар,
Биљана Милосављевић, с.р.

Председник већа-судија,
Драгиша Ђорђевић, с.р.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против ове пресуде, имају право жалбе суду III-ег степена, оптужени Милорад Улемек, Звездан Јовановић и њихови бранители, као и лица из члана 364. ЗКП, и то у року од 15 дана од дана пријема исте.

За тачност отправка
Управитељ канцеларије
Миријана Војовић

ЉИ